O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.M

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2001 йил 5 май шанба
Сотувда эркин нархда
№ 88 (2650)

Ўзбекистон — Россия:

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ УФҚЛАРИ

3 май куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов давлат ташрифи билан Россияга жўнаб кетди.

Ташриф олдидан давлатимиз раҳбари Тошкент аэропортида оммавий ахборот воситалари вакилларига интервью берди.

— Россия халқаро майдонда нуфузи анча баланд давлатлар сирасига киради,— деди жумладан Президент. — Давлатлараро муносабатларда унинг катта салоҳияти ва имкониятларининг инобатга олиниши табиий. Бинобарин, у билан ҳамкорликни мустаҳкамлаш, турли соҳалардаги ўзаро алоқаларни янги поғоналарга кўтариш Ўзбекистоннинг эртанги куни учун ғоят муҳим аҳамиятга эга.

Сўнгги ўн йил мобайнида Ўзбекистоннинг сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий ҳаётида улкан ижобий ўзгаришлар рўй берди. Мамлакат халқаро майдонга чиқди, кўплаб давлатлар билан кенг алоқаларни йўлга қўйдик. Айниқса, яқин шеригимиз саналган Россия билан ҳам алоқаларимиз барқарорлашди. Энди икки томон учун ҳам муҳим вазифа ўзаро тенглик асосига қурилган мавжуд алоқаларни давлатларимиз манфаатларидан келиб чиққан ҳолда янада мустаҳкамлашдан иборатдир.

Бугун Ўзбекистонга Жануб тарафдан таҳдид мавжудлиги кўпчиликка сир эмас. Президент Ислом Каримовнинг сўзларига қараганда, бу қалтис вазиятга эътиборсиз қараб бўлмайди. Мамлакатимизда, қолаверса, Марказий Осиё минтақасида тинчликни сақлаш айни пайтда энг долзарб ва муҳим масалалардан биридир. Хавфсизлик борасида Россия билан ҳамкорликни кучайтириш, айниқса, унинг ҳарбий ва ҳарбий-техникавий имкониятларидан фойдаланиш Ўзбекистон учун жуда муҳимдир. Бу мақсадлар замирида халқимизнинг нафақат бугуни, балки эртанги фаровон ҳаётини таъминлаш ётибди, деди давлатимиз раҳбари.

Бугунги кунда икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий соҳадаги салоҳиятдан етарли даражада фойдаланилмаяпти. Ўтган йили ўзаро савдо ҳажми 1 миллиард АҚШ долларини ташкил этди. Бу кўрсаткич қудратли Россия ҳамда юксак тараққиёт сари одимлаётган Ўзбекистон учун камлик қилади. Мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланилса, томонлар ушбу рақамни 2 миллиардга кўтариши ҳеч гап эмас, бунинг учун шароит бор, деб таъкидлади Президент.

Россия ҳукумати раислигига Владимир Путин тайинланганидан сўнг, Ўзбекистон-Россия муносабатларида янги саҳифа очилди, десак хато бўлмайди. В.Путин ўзининг давлат раҳбари сифатидаги илк сафарини юртимиздан бошлаши эса Россиянинг Ўзбекистонга қизиқишининг, қолаверса, уни ўзининг Марказий Осиё минтақасидаги стратегик ҳамкори сифатида қадрлашининг яна бир исботи бўлди.

Ўзбекистон демократик Россия билан тенглик ва ўзаро манфаатдорлик асосида ҳамкорлик қилиш тарафдори. Шу мақсадда ушбу давлат ташрифига пухта тайёргарлик кўрилди, янги режалар, янги ҳужжатлар устида ишланди. Айни пайтда давлатларимиз ўртасида 150 та ҳужжат имзоланган. Президентимизнинг Россия Федерациясига бу галги ташрифи чоғида яна ўнта ҳужжат имзоланиши кутилмоқда. Жумладан, ўзаро муносабатларнинг бугунги аҳволи тўғрисида баёнот, чегаралар дахлсизлигини таъминлаш бўйича шартнома, шунингдек, ҳарбий-техникавий, божхона ҳамда солиқ қонунчилигига оид ҳужжатлар имзоланади.

Ғайрат САЙДУЛЛАЕВ,
ЎзА мухбири.

ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ВЛАДИМИР ПУТИН БИЛАН УЧРАШУВИ

4 май, Москва. ЎзА махсус мухбири Анвар БОБОЕВ хабар беради.

Бугун Президент Ислом Каримов номаълум аскар қабрига гул қўйиб, фашизм устидан ғалаба қозонилган сана — 9 май арафасида марҳумлар руҳини ёд этди.

Кремлда давлатимиз раҳбари ва унинг рафиқасини расмий кутиб олиш маросимидан сўнг, Ўзбекистон ва Россия Президентлари якка-ма-якка суҳбатлашди. Мулоқот чоғида икки мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг барча жабҳалари атрофлича муҳокама этилди.

Жумладан, суҳбат чоғида давлатимиз раҳбари икки томонлама савдо-иқтисодий муносабатлар тузилмасини қайта кўриб чиқиш зарурлигини таъкидлаб, Россиянинг Ўзбекистон бозорида янада фаоллашуви ҳар икки томон учун ҳам фойдали бўлишига эътиборни қаратди. Президентимизнинг фикрича, бу жараён қўшма корхоналар тузиш ва хусусийлаштириш дастурларида қатнашиш шаклида бўлиши мумкин.

Президентлар учрашувида Ўзбекистон-Россия савдо палатасини тузиш тўғрисида сўз борган ва айни масала юзасидан деярли келишувга эришилган. Айни пайтда В. Путин Россия Хавфсизлик кенгашида икки мамлакат ўртасидаги ҳарбий-техникавий алоқалар мониторинги бўйича махсус гуруҳ тузишни таклиф этган.

Мулоқот чоғида Марказий Осиёдаги хавфсизлик масаласига катта эътибор қаратилди. Ислом Каримов Россия билан бу соҳадаги ҳамкорлик минтақада халқаро терроризмга қарши курашнинг муҳим шартларидан бири эканлигини таъкидлади. Жиноий гуруҳларнинг Ўзбекистон ва Қирғизистонга суқилиб кириши қайта такрорланмаслиги учун Россия билан ҳамкорлик зарурдир. Бундай гуруҳлар пайининг қирқилишидан Россия ҳам жуда манфаатдордир. Чунки халқаро терроризм Шимолдаги ҳамкоримизни ҳам четлаб ўтмаётганлиги сир эмас.

Икки давлат делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокараларида йиғилиб қолган муаммоларга ечим топиш, ҳамкорликни ҳар томонлама кенгайтириш борасида фикр алмашилди. Томонлар ҳарбий-техникавий, иқтисодий, маданий ва ижтимоий соҳаларга оид масалаларни муҳокама қилди.

Музокаралар якунида ҳужжатларни имзолаш маросими бўлди. Ислом Каримов ва Владимир Путин Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси Президентларининг Қўшма баёноти ҳамда Чегара масаласи бўйича ҳамкорлик тўғрисидаги шартномага имзо чекди.

1999 йилнинг декабрида В.Путиннинг Тошкентга ташрифи чоғида икки давлат ўртасида ҳарбий ва ҳарбий-техникавий соҳаларда ҳар томонлама ҳамкорликни янада чуқурлаштириш тўғрисидаги шартнома қабул қилинган эди. Ана шу ҳужжатнинг ратификация ёрлиқларини алмашиш ҳақидаги протокол имзоланди.

Шунингдек, иқтисодий ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро комиссия, ўзаро савдода билвосита солиқ олиш тамойиллари, контрабанда ва божхона қонунбузарлигига қарши курашда ҳамкорлик, божхонага оид ҳужжатлар ва тартиб-қоидаларни ўзаро тан олиш, божхонадан ўтиш тартибини енгиллатиш ва соддалаштириш, маданий соҳада 2001-2003 йилларга мўлжалланган ҳамкорлик тўғрисидаги ҳужжатлар қабул қилинди.

Кремлдаги тадбирлар ниҳоясига етгач, Президент Ислом Каримов Россия ҳукумати уйига ташриф буюрди. Бу ерда ҳукумат раиси Михаил Касьянов билан учрашув бўлиб ўтди. Тадбирда асосий эътибор савдо-иқтисодий ҳамкорликни ҳар томонлама ривожлантириш масаласига қаратилди.

Ўзбекистон-Россия муносабатларида фан ва таълим соҳалари алоҳида ўрин тутади. Президентимизнинг ташрифи дастурига Михаил Ломоносов номидаги Москва Давлат университетининг илмий кенгаши вакиллари билан учрашув киритилгани бежиз эмас. Мазкур учрашувда таълим соҳасидаги ҳамкорликни янада кенгайтириш, қўшма тадқиқотларни кўпайтириш ҳақида сўз борди.

Ислом Каримовнинг МДУга ташрифи чоғида бу ерда "Ўзбекистон: Мустақилликнинг ўн йили" мавзуида фотокўргазма ҳам ташкил этилди. Унда етмишдан ортиқ сурат ҳамда юртимизнинг бугуни ва ўтмиши ҳақида батафсил маълумот берувчи лавҳалар намойиш қилинмоқда.

(ЎзА).

СУРАТДА: ташриф пайти. Ф. ҚУРБОНБОЕВ олган сурат.

ХАВФСИЗЛИК — МУЗОКАРАЛАРНИНГ БОШ МАВЗУСИ

Россия оммавий ахборот воситалари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг давлат ташрифини кенг ёритмоқда. Жумладан, "Независимая газета" журналист Юрий Егоровнинг мазкур ташрифга бағишланган мақоласини чоп этди. Мақолада ҳар икки мамлакат ўртасида иқтисодий ва маданий соҳалардаги ҳамкорликка оид қатор ҳужжатлар имзоланиши алоҳида таъкидланади. Газетанинг ёзишича, минтақавий хавфсизлик масалалари ҳам музокараларда муҳим ўрин тутади.

Бугун Марказий Осиёда юзага келган жиддий вазият Ўзбекистон Президенти 90-йилларнинг биринчи ярмида катта ташвиш билан қилган башорат нақадар тўғри эканлигини кўрсатмоқда. Ислом Каримов ўша вақтдаёқ Марказий Осиё мамлакатлари хавфсизлиги ва минтақанинг ҳали ёш давлатларида демократик жамият барпо этиш йўлида туғилаётган таҳдидлар хусусида хавотирда эканини яширмаган эди.

Ўзбекистон Президенти биринчилардан бўлиб жамоатчиликни Марказий Осиёга диний экстремизм солаётган хавф ҳақида огоҳлантирган эди. Бу таҳдид бошида Афғонистондаги диний ақидапарастлар ва уларнинг қатор ислом давлатларидаги гумаштлари тургани эндиликда барчага яхши маълум. Уларнинг мақсади дунёнинг сиёсий харитасини ўзгартириб, ўз ҳукмронлигини кенг ёйишдан иборат экани сир эмас. Айнан Афғонистондаги кўплаб ҳарбий лагерлар вазиятни беқарорлаштириш ҳамда зўравонлик билан исломлаштириш ғояларини ёйиш мақсадида жаҳоннинг турли мамлакатларига юборилаётган жангарилар ва террорчиларга бошпана бўлмоқда.

Шу боис, деб ёзади журналист, диний экстремистларнинг Марказий Осиёда "исломий тартиб" ўрнатиш тўғрисидаги баёнотларига жиддий ёндашиш зарур. Минтақа давлатлари, жумладан, Ўзбекистон ҳам, террорчиларнинг янги хуружига асло йўл қўймайди. Бу борада Россиянинг Ўзбекистонга ҳарбий ва сиёсий жиҳатдан ёрдам бериши табиий. Зеро, Марказий Осиё Россия учун диний экстремизмнинг ўз ҳудудига кириб келишига тўсиқ бўлиб турган ўзига хос истеҳкомдир.

Шу сабабли Ислом Каримовнинг бу галги ташрифи давомида президентлар Россиянинг Ўзбекистонга кўрсатадиган ҳарбий ёрдамини кенгайтиришга доир масалаларни муҳокама қилиши эҳтимолдан холи эмас. Ўзбекистон чеченистонлик жангарилар учун қурол-яроғ ташиш йўлларини тўсиб қўйиш борасида талай ишларни амалга оширмоқда. Россия раҳбарияти буни ниҳоятда қадрлайди.

Ўтган йили Владимир Путиннинг Тошкентга буюрган расмий ташрифи чоғида Ўзбекистон Президенти билан суҳбати белгиланган вақт доирасидан чиқиб кетиб, уч соат давом этган эди. Айтишларича, суҳбат давомида Ислом Каримов Россия Президентини кўк чой билан меҳмон қилган, Путин эса бундай чойни ниҳоятда хуш кўради. Демак, Россия раҳбари ҳам ўз навбатида Ўзбекистон Президентини ўзбеклар яхши кўрадиган кўк чой билан меҳмон қилса, ажаб эмас.

(ЎзА).

ЮКСАК ЭҲТИРОМ

Ислом Каримов Россияга иккинчи бор давлат ташрифи билан келди

Гаяз АЛИМОВ. "Известия" газетаси.(2001 йил 4 май).

Россия дипломатияси амалиётида илгари бундай воқеа юз бермаган: сўнгги уч йил давомида Ўзбекистон Президентининг Москвага буюрган иккинчи ташрифига давлат мақоми берилди. Албатта, бунда расмий протокол бузилгани аниқ. Бироқ, 3 май оқшомида Ислом Каримов "Внуково-2" ҳукумат аэропортида давлат ташрифига хос барча расмий тартиб-қоидаларга риоя қилинган ҳолда кутиб олинди. Бунинг ўзига хос сабаблари бор. Ташқи ишлар вазирлигининг қонун-қоидага қатъий риоя қилувчи ходимларига энди юрак дориси ҳам ёрдам бермаса керак. Улар қанчалик қайғурмасин, ташвиш чекмасин, узоқ тарихга эга анъанавий дипломатик тартиб-қоида бузилди. Сабабки, давлат раҳбари лавозимида бўлган муайян шахс ўзининг раҳбарлик фаолияти давомида айнан бир мамлакатга икки марта давлат ташрифи буюриши ва ўша мамлакатда шундай мақомда қабул қилиниши мумкин эмас. Лекин бундай қоидадан мустасно ҳоллар ҳам бўлар экан.

Ўзбекистон раҳбари учун айнан шундай эҳтиром кўрсатилди. Кремль илк бор мисли кўрилмаган дўстона қадам қўйди ва буни шунчаки эмас, онгли тарзда қилди. Ислом Каримовнинг ташрифи арафасида Москвадаги дипломатик доиралар, айниқса, МДҲ давлатлари вакиллари бу ҳолдан ҳайрон бўлиб сўрашди: нима учун? Ўзбекистонлик дипломатлар усталик билан: "Сизларнинг президентларингиз ҳам Путин билан Каримовчалик қадрдон бўлсин-да", дея жавоб қайтаришди.

Ислом Каримов Москвага биринчи давлат ташрифи билан 1998 йилда келган эди. Ўшанда ҳам май ойининг илк кунлари эди. Унда В.Путин ҳали сиёсат майдонида танилмаган, Президент маъмуриятининг юқори мартабали ходимларидан бири эди. Фақат 1998 йилнинг июл ойида у ФСБ (Федераль хавфсизлик хизмати) директори этиб тайинланди. Ўшандан бошлаб В. Путин Россиянинг жанубий чегараларидаги хавфсизлик масалалари, шунингдек, Марказий Осиё оша келаётган жиддий таҳдидлар билан қатъий шуғуллана бошлади. Шундан сўнг, ФСБ директорининг Ислом Каримов билан норасмий учрашуви бўлиб ўтган, деган тахминлар бор. Ўзбекистон Президентини шахсан танийдиган одамлар унинг тўғрисўз, қатъиятли, тафаккури равшан киши, оқил раҳбар эканлигидан гапиришади. Гап ўз давлатининг хавфсизлиги ва мудофаасига бориб тақалганда — ҳеч нарсасини аямайди. Ландовурларга тоқати йўқ. Баъзан бир қараши билан амалдорни довдиратиб қўйиши мумкин. В. Путинга бундай кучли одамнинг ёқиши табиий. Шундай қилиб, улар тимсолида нозиктаъбли Шарқ ва рус-немис руҳи ўзаро тил топишди. Хуллас, улар бир-бирининг мақсад-муддаосини англаган одамлар. Россия Ташқи ишлар вазирлигида эса Ислом Каримовнинг мамлакатимизга ташрифи борасида протоколдан чиқиб кетилганлигини шундай изоҳлашди: "Ҳар икки мамлакат раҳбарлари ўртасидаги муносабатлар кўлами ва миқёси шундайки, биз бу борада мустасно қилишга мажбур бўлдик".

* * *

«Известия» маълумоти:

Ҳар икки давлат ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми 2000 йилда 1 миллиард АҚШ долларини ташкил этди. Бунда Ўзбекистондан Россияга қилинган экспорт 545 миллион долларни, импорт 464 миллион долларни ташкил этди. Экспортнинг асосий улушини машиналар ва жиҳозлар, пахта толаси, хизматлар, озиқ-овқат моллари ташкил этди. Импортда — машиналар ва жиҳозлар, кимё маҳсулотлари ва пластмасса, қора металл. Республикада 520 та Ўзбекистон-Россия қўшма корхонаси, шунингдек, Россия Федерацияси фирма ва компаниялари рўйхатга олинган. Россияда эса Ўзбекистон сармояси иштирокида тузилган 250 га яқин қўшма корхона мавжуд.

Комиссия йиғилиши

Куни кеча Президент Ислом Каримовнинг "Қатағон қурбонларини ёд этиш кунини белгилаш тўғрисида"ги Фармони эълон қилинди. Фармонда таъкидланганидек, Ватанимиз ва халқимиз эркинлиги учун босқинчиларга қарши курашган, истибдод даврида озодлик сари интилган аждодларни, ёвуз кучлар тарихимизни, маданиятимизни йўқотишга ҳаракат қилганида элни маърифат ва ёруғлик сари ундаган, халқимизнинг ор-номуси, миллий анъаналаримиз ва урф-одатларимизни ҳимоя қилиш учун ҳаётини фидо этган, машаққатли курашларда қурбон бўлган инсонларни тарих, бугунги ва келажак авлод ҳеч қачон унутмайди.

Маълумки, мустабид тузум даврида маданият ва санъат арбоблари, зиёлилар билан бирга кўплаб оддий кишилар ҳам асоссиз равишда "халқ душмани"га чиқарилиб, қатағон қилинган, шу тариқа миллион-миллион одамларнинг уйи вайрон бўлиб, уларнинг ортида қолганлар эса хўрлик ва ситамларга гирифтор этилган эди.

3 май куни Тошкент шаҳрида Қатағон қурбонларини ёд этиш кунига тайёргарлик кўриш бўйича тузилган комиссия йиғилишида мана шу ҳақиқат яна бир карра таъкидланди.

(Давоми 2-бетда).

ИНСОН ХОТИРАСИ АЗИЗ

Куни кеча матбуотда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг "Қатағон қурбонларини ёд этиш кунини белгилаш тўғрисида"ги Фармони эълон қилинди. Мазкур ҳужжатга биноан, қатағон қурбонларини ёд этиш маросими ҳар йили мамлакатимиз мустақиллиги байрами арафасида — 31 август куни Тошкентдаги "Шаҳидлар хотираси" ёдгорлик мажмуида ўтказиладиган бўлди. Шу муносабат билан ЎзА мухбири "Шаҳидлар хотираси" хайрия жамғармаси раиси, филология фанлари доктори, профессор Наим КАРИМОВ билан суҳбатлашди.

— Аввало, мазкур Фармон истиқлолга эришган юртимизда тарихий адолатни, халқимизнинг қадимий миллий қадриятларини тиклаш борасида давлатимиз раҳбари Ислом Каримов раҳнамолигида изчиллик билан амалга оширилаётган кўплаб хайрли ишларнинг мантиқий давоми эканини алоҳида қайд этмоқ керак, — деди Н.Каримов. — Юртбошимиз кўп бор таъкидлаганларидек, тарихсиз келажак йўқ, адолатни тикламасдан туриб эса адолатли жамият қуриб бўлмайди. Шунинг учун ҳам бу тарихий ҳужжат жамоатчилик томонидан жуда катта хайрихоҳлик билан кутиб олинди. У халқимизнинг кўнглидаги иш бўлди. Фармонда зикр этилган ишлар тизими юртимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, ёшларни истиқлол ғоялари руҳида тарбиялаш ва Ватанимизнинг буюк келажагини қуришга хизмат қилади.

Мазкур Фармон 1999 йил 12 майда Президентимиз томонидан имзоланган бошқа бир ҳужжат — мустамлака даври қурбонлари хотирасини абадийлаштириш тўғрисидаги Фармойиш ва шу асосда Вазирлар Маҳкамаси қабул қилган махсус Қарорнинг узвий давоми бўлди. Таъкидлаш керакки, мустамлака зулмидан жабр кўрган бирор мамлакатда эл-юрт озодлиги йўлида қурбон бўлганлар, истибдод даврида қатағон этилганларнинг қутлуғ номларини тиклаш борасида бу қадар кенг қамровли ишлар амалга оширилмаган.

— Қатағон қурбонларини ёд этиш маросимининг айнан 31 август куни — Мустақиллик байрами арафасида ўтказилишининг боиси нимада? Бу хайрли тадбир нега айнан шу куни ўтказилади? Бизда 9 май — Хотира ва қадрлаш куни ҳам бор...

— Жавобни саволингизнинг охиридан бошласак. Одатда, Хотира ва қадрлаш куни иккинчи жаҳон урушида, фашизмга қарши жангларда жон фидо этган ватандошларимизнинг муборак номларини хотирлаймиз. Уруш фахрийлари ва фронт ортида фидойилик намуналарини кўрсатган ва ҳозир сизу биз билан бирга мустақиллик неъматларидан баҳраманд бўлаётган юртдошларимиздан кўнгил сўраб, ҳолидан хабар оламиз. Уларнинг иззат-ҳурматини жойига қўямиз.

Қатағон қурбонларини ёд этиш кунига келсак, маълумки, мустабид тузум даврида халқимизнинг энг кўзга кўринган вакиллари — давлат, маданият ва санъат арбоблари, зиёлилари билан бир қаторда кўплаб оддий кишилар ҳам "халқ душманига" чиқарилиб, қатағон қилинган. Шу тариқа миллион-миллион одамлар хонавайрон бўлиб, уларнинг ортида қолганлар эса хўрлик ва ситамларга гирифтор этилган. Биз уларнинг покиза руҳлари олдида абадий қарздормиз. Маълумотларга қараганда, ўтган давр мобайнида

(Давоми 2-бетда).

Олий Мажлисда

Беш мингдан зиёд мурожаат тушди

Кеча Олий Мажлисда Омбудсман ҳузуридаги Инсоннинг Конституциявий ҳуқуқлари ва эркинликларига риоя этилиши бўйича комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман) Сайёра Рашидова бошқарган ушбу йиғилишда навбатдаги сессия кун тартибига киритилаётган масалалар, Вакилнинг 2000 йилги фаолияти тўғрисидаги ҳисоботи ва аниқ масалалар бўйича қилинган хулосалари кўриб чиқилди.

Унда таъкидланишича Вакил ўз фаолиятини давлат ва нодавлат тизимидаги идоралар билан ҳамкорликда олиб бориб, асосий эътиборни фуқароларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш ва бу борада мансабдорлар томонидан йўл қўйилган камчиликларни бартараф этишга қаратилган. Сарҳисоб қиладиган бўлсак, ўтган йил давомида Омбудсман котибиятига фуқаролардан 5 мингдан зиёд мурожаатлар келиб тушган. Буларнинг асосий қисми назоратга олиниб, айримлари юзасидан хулосалар тайёрланган. Мурожаатларнинг аксарият қисмини суд ҳукмлари, қарорларидан норозилик, ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимларининг ноқонуний ҳаракатлари, турар-жой, ижтимоий масалалар ва меҳнатга оид низолар ташкил этган.

Ўтган йил давомида ушбу институт фаолиятини янада ривожлантириш борасида ҳам бир қатор ижобий ишлар қилинганлигини таъкидлаш ўринлидир. Жумладан, Омбудсманнинг вилоятларда минтақавий вакиллари иш бошлашди. Уларнинг ишлашлари учун қулай шароитлар яратилди. Эндиликда фуқаро узоқ вилоятдан пойтахтга келиб вақтини, маблағини кетказмайди. Балки, бу масала ўша жойнинг ўзида минтақавий Вакил билан ҳал бўлади. 2000 йилда минтақавий Вакилларга фуқаролар томонидан 239 та ёзма, 258 та оғзаки мурожаатлар тушган бўлиб, уларга амалий ёрдамлар кўрсатилган.

Йиғилишда бир қатор идоралар вакиллари иштирок этишиб, ўзларининг фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар. Анжуманда кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Эркин МАВЛОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Партия фракцияларида

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг бешинчи сессиясига тайёргарлик ишлари охирлаб бораяпти. Сессия кун тартибига киритилган қонунлар лойиҳаларининг такомиллашиши ва сессиянинг ишчан кайфиятда ўтиши кўп жиҳатдан сиёсий партияларнинг Олий Мажлисдаги фракциялари фаолияти ҳамда саъй-ҳаракатига боғлиқ. Шу боис фракцияларнинг сессияолди мақсад ва вазифаларини билиш учун уларнинг раҳбарларига бир қанча саволлар билан мурожаат қилдик. Қуйида Фидокорлар миллий демократик партиясининг Олий Мажлисдаги фракцияси раҳбари Ахтам ТУРСУНОВ ҳамда Халқ демократик партиясининг Олий Мажлисдаги фракцияси раҳбари Изидор КОЧМАРИКнинг мухбирларимиз билан суҳбатини ўқийсиз.

«ШУҲРАТ ЭМАС, ҲУРМАТ ҚОЗОНАЯПМИЗ»

— Ахтам ака, сизнингча, мамлакатимиздаги етакчи партия, ҳақиқатан ҳам, етакчилик қила оляптими? Негаки, ҳозир жамоатчилик орасида Фидокорлар миллий демократик партиясининг парламент сайловлари арафасида эришган шуҳрати вақтинчалик экан-да, деган фикрлар ҳам йўқ эмас-да.

— Аввало, партиямизга сиз берган таъриф — «етакчи партия» атамаси хусусида келишиб олсак. Биз доим — олдин ҳам, бундан кейин ҳам ўзимизни кимдандир устун деб билишдан тиямиз. Етакчиликка даъво қилиш эмас, амалда унга эришиш керак. Айни пайтда ярим миллиондан ортиқ аъзоси бўлган партияни менсимаслик оқибатида кулгили аҳволга тушиб қолишни ҳам истамаймиз.

Саволингизнинг иккинчи қисмига келсак, мен сиздан ва сиз орқали бошқа журналистлардан илтимосим ҳам, талабим ҳам шу: ҳозирги Фидокорлар миллий демократик партияси ва парламент сайловлари арафасидаги Фидокорлар партияси айнан бир сиёсий институт деган гапларни бас қилишга кўмаклашинг. Ҳозирги Фидокорлар партияси икки сиёсий куч — «Ватан тараққиёти» партияси ва ФМДП бирлашиши асосида пайдо бўлган партиядир.

Эҳтимол, мамлакатимиз аҳолисининг турли қатламларига мансуб барча фуқароларимиз бундан бехабар бўлиши мумкин. Лекин маърифат тарқатувчи матбуот ходимлари ҳам шу йўлдан бормасликларини илтимос қилар эдим. «Эришилган шуҳратнинг вақтинчалиги» масаласига келсак — биз бундай шуҳратга ҳали эришганимизча йўқ ва эришдик деганимиз ҳам йўқ. Лекин бир нарсани аниқ айтишим мумкин: биз қадам-бақадам шуҳрат эмас, ҳурмат қозонямиз.

— Айтинг-чи, Фидокорлар миллий демократик партияси ўз ғояларига оммани тўлиқ ишонтира олдими?

— Тўғри, партиямиз ўз ғояларига оммани тўлиқ ишонтира олмади. У ёки бу партия ўз ғояларига оммани тўлиқ ишонтира олса, жамиятда якка партиялилик вужудга келган бўлар эди. Лекин қисман ишонтирдик ва бу йўналишдаги ҳаракатларимиз давом этмоқда.

Республикамизнинг барча вилоятларида ўтказилаётган турли оммавий-сиёсий тадбирлар, «Ҳеч кимга бермаймиз сени, Ўзбекистон!» шиори остидаги фестиваллар давом этмоқда. Депутатларимизнинг вилоятларга бориб аҳоли билан ўтказаётган учрашувлари доимий тус олди. Қисқаси, партиямиз режалаган ишлар аста-секин амалга ошмоқда.

— Ахтам Саломович, парламентимизнинг ўтган сессияларида фракциянгизни бошқа партия фракция аъзолари билан фикр олишувини, баҳс-мунозара ёки рақобатга борганини эслаёлмайман. Яхши маънодаги, маданият доирасидаги баҳс бўлмас экан, ривожланиш ҳам бўлмайди-ку...

— Дарҳақиқат, яхши маънодаги, маданият доирасидаги баҳс бўлмас экан, ривожланиш ҳам бўлмайди. Ҳақиқат — баҳсларда туғилади. Бу — исбот талаб қилмайдиган қоидадир. Ҳамонки шундай экан, баҳсли, одоб доирасидаги мунозарали мақолалар журналистларимиз томонидан яратилишини, эълон қилинишини жуда-жуда истайман. Минг афсуски, баъзан билиб-билмай журналистларимиз ўзлари ана шундай мунозарали мақолаларни чиқаришдан бош тортишяпти. «Эслай олмайман» деган гапингиздан кейин эса, ҳатто ўқиб ҳам қўйишмаяпти, деб қўшиб қўймоқчиман...

2000 йилнинг декабр ойида «ФМДП — мақсад сари шошаётган партия эмас» деган баҳс-мунозарали мақола тайёрлаб, нуфузли иккита газетага топширдик. Мақолани мақтаб-мақтаб қайтариб беришди. Лекин уни муштарийларга етказиш фикридан қайтмадик ва уни ўз газетамизда эълон қилдик. Бизнинг баҳс-мунозара ёки рақобатга борганимизни эслай олмайдиганлар учун «Фидокор» газетасининг 2000 йил 12 декабр сонини бир ўқиб қўйишни тавсия қилар эдим.

Бундан ташқари, 2000 йилнинг июн ойида «Фуқаролик жамиятини қуришда сиёсий партияларнинг роли» деган масалада биринчи кичик форум ўтказдик. Бу анжуманда Ўзбекистонда фаолият кўрсатаётган барча сиёсий партия вакиллари иштирок этди.

Қонун лойиҳаларини тайёрлаш ва маромига етказиш масалаларига тегишли бўлган партиямизнинг навбатдаги еттинчи кичик форуми 2000 йилнинг ноябр ойида Олий Мажлиснинг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси, барча партияларнинг Олий Мажлисдаги фракцияси вакиллари иштирокида бўлиб ўтди.

— Сиз газетамиздаги чиқишларингизнинг бирида биз айни кунда 2004 йилги сайловларга ҳозирлик кўраяпмиз, деган эдингиз. Айтинг-чи, бўлажак сайловларда ҳам сизлар Халқ демократик партиясини кучли сиёсий мухолиф сифатида кўрасизларми?

— Шак-шубҳасиз. Негаки, ХДП катта салоҳият ва имкониятга эга. Ушбу партиянинг ярим миллиондан ортиқ аъзоси борлиги ҳам кўп нарсадан далолат беради. Қолаверса, рақибнинг кучини тўғри баҳоламаслик муқаррар мағлубиятга олиб келади. Лекин бу дегани бўлажак сайловларда партиямиз ХДПга ютқазади, дегани эмас. Биз улар устидан ғалаба қозониш учун ҳам ҳар куни, ҳар сония ишлаяпмиз.

Суҳбатдош: Фурқат САНАЕВ, «Халқ сўзи» мухбири.

МАЪЛУМОТНОМА

- ФМДП 2000 йил 14 апрелда ташкил топган.
- Партиянинг 20 минг 500 нафар аъзоси бор.
- Фракция аъзолари — 55 нафар.
- Фракция аъзоларининг 16 нафари Олий Мажлисда доимий асосда ишлайди: қўмита ва комиссия раислари — 6 нафар, қўмита раиси ўринбосарлари — 6 нафар, қўмита котиблари — 3 нафар, қўмита аъзоси — 1 нафар.
- ФМДПдан Маҳаллий Кенгашларга сайланган депутатлар сони — 528 нафар.

МУҚОБИЛ ЛОЙИҲАГА ЗАРУРАТ ТУҒИЛМАДИ

— Фракциянгиз Олий Мажлисга таклиф этган, лекин қабул қилинмаган бирорта масалани эслай оласизми?

— Олий Мажлис сессиясига фракциялар томонидан киритиладиган масалаларни депутатларнинг ҳаммаси қўллаб-қувватламаслиги мумкин. Муҳокама жараёнида тегишли воситалар орқали, манфаатларни ҳисобга олиш, яъни келишиш асосида қонун (қарор) лойиҳасининг ҳаммага маъқул кўриниши ишлаб чиқилади ва овозларнинг кўпчилигини олишга муяссар бўлган лойиҳа қабул қилинади. Бунда, албатта, муҳокама қилинаётган қонунчилик ҳужжатлари юзасидан депутатлар томонидан киритилган барча таклифларнинг овозга қўйилиши шарт. Олий Мажлис регламентининг 81-моддасига мувофиқ, қонунлар лойиҳаларига киритилган таклифлар овозга қўйилаётганда, тегишли қўмитанинг хулосасига қўшилмаган депутат ўзининг нуқтаи назарини асослаб бериш учун сўз сўраши мумкин. Бизнинг фракция олдинги сессияда ушбу ҳуқуқдан фойдаланди. Депутат А.Матвеев «Қонунлар лойиҳаларининг умумхалқ муҳокамаси тўғрисида»ги Қонунни қабул қилиш чоғида сўз олиб, Ўзбекистон ХДП фракцияси тавсия этган тузатишларни асослаб берди. Натижада фракциямизнинг қатор муҳим таклифлари қабул қилинди. Масалан, Қонуннинг 16-моддаси биз таклиф қилган шаклда қабул қилинди. Унда қонун лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасига доир тадбирларни ташкил этишда сиёсий партияларнинг иштироки ҳам кўзда тутилган. Ваҳоланки, Қонуннинг дастлабки лойиҳасида бу ҳолат эътиборга олинмаган эди.

Бироқ фракциямиз тақдим этган тузатишларнинг бир қисми сессияда қўллаб-қувватланмади. Масалан, биз қонунлар лойиҳалари умумхалқ муҳокамаси давомида тушган таклифларнинг Олий Мажлис тузилмаларида кўриб чиқиш тартибини (Қонуннинг 21 ва 22-моддалари) батафсил кўрсатиш лозимлиги тўғрисида таклиф киритган эдик. Ушбу масала овозга қўйилганда, кўпчилик депутатлар Олий Мажлис қўмитаси киритган таклифни, яъни лойиҳадаги лўнда таърифларни маъқул кўрдилар.

— Фракциянгиз Олий Мажлис сессияси муҳокамасига киритилган қайси қонун лойиҳасига муқобил лойиҳа таклиф эта олди?

— Зарурат бўлмагани боис, сиз эслатаётган ҳуқуқимиздан фойдаланмадик. Чунки Олий Мажлис қўмиталари муҳокама учун тақдим этган бирон-бир қонун лойиҳаси фракциямиз томонидан номақбул деб топилган вазият келиб чиққани йўқ. Лекин қонун лойиҳаларининг айрим моддалари бўйича муқобил таклифларни сессия муҳокамасига олиб чиқамиз. Масалан, Олий Мажлиснинг бўлажак бешинчи сессиясида муҳокама қилиниши кўзда тутилаётган «Прокуратура тўғрисида»ги қонун лойиҳасининг 38-моддаси бўйича муҳим таклиф тайёрладик. Депутатларга тарқатилган лойиҳада «Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар, туманлар, шаҳарлар прокурорлари ва уларга тенглаштирилган прокурорлар лавозимига йигирма беш ёшдан кичик бўлмаган шахслар тайинланади», дейилган. Бироқ, ҳуқуқшунослик олий ўқув юртларида таҳсил олаётган фуқаролар бу ёшда олий маълумотли юрист малакаси ва магистр даражасини эндигина олган бўлишади. Шундай кишини бирданига прокурор этиб тайинлаб бўладими? Шу боис фракциямиз Қонун лойиҳасининг мазкур моддасига муқобил вариантини тақдим этди. Унга кўра Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар прокурори этиб тайинланадиган кишиларнинг ёши 30, мамлакат Бош прокурориники — 35 ёшдан кам бўлмаслиги шарт. Бу таклифимиз сессияда қўллаб-қувватланишига умид қиламиз.

— Сиз фракция раҳбари сифатида қайси депутатнинг фаолиятидан қониқмаяпсиз? Аниқ мисоллар билан айтсангиз.

— Ўзбекистон ХДПдан Олий Мажлисга сайланган депутатларнинг фаоллик даражаси сўзсиз, турлича. Уларнинг бир қисми Олий Мажлисда доимий ишлашади. Булар нафақат Олий Мажлис тузилмалари, балки фракциямизнинг сессиялар оралиғидаги ишида ҳам фаол иштирок этиш имкониятига эга. Доимий ишламайдиганлар учун, табиийки, бундай имконият йўқ. Қолаверса, Олий Мажлис депутатлигига иккинчи бор сайланган депутатлар билан биринчи бор сайланганлар фаолиятида ҳам, албатта, фарқ бор. Лекин шундай бўлса-да, уларнинг ҳар бири парламент ишига баҳоли қудрат ҳисса қўшаяпти, деб бемалол айта оламан.

— Олий Мажлиснинг навбатдаги сессиясига кўрилаётган тайёргарликдан кўнглингиз тўқми?

— Агар сиз сессия муҳокамасига қўйилган масалалар юзасидан билдирилган таклифларимизни назарда тутаётган бўлсангиз, айтиш мумкинки, бу ишнинг асосий қисми бажарилди. Фракциямиз «Прокуратура тўғрисида», «Мудофаа тўғрисида» ва «Махсус юклар ва ҳарбий таркибларнинг транзити тўғрисида» ва «Аҳолини сил касаллигидан муҳофаза қилиш тўғрисида»ги қонунлар лойиҳалари юзасидан шу кунгача 30 дан зиёд муҳим (таҳрир ва аталардан ташқари) тузатиш ҳамда фикр-мулоҳазаларни Олий Мажлисга юборган эди. Мамнуният билан қайд этишимиз кераки, уларнинг асосий қисми лойиҳаларни такомиллаштириш жараёнида ҳисобга олинди.

Фракциянинг сессия арафасидаги фаолияти фақат шундангина иборат эмас. 2 май куни ҳуқуқни муҳофаза қилиш масалаларига оид «Давра суҳбати» ўтказдик. Фракциянинг 8 майда ўтказиладиган ялпи мажлисида Олий Мажлиснинг навбатдаги сессияси кун тартибига киритилиши мўлжалланаётган барча масалалар бўйича тўла нуқтаи назаримиз ишлаб чиқилади. Шундан кейин депутатларимиз сессиянинг ўзида қонунлар лойиҳалари муҳокамасида фаол иштирок этиш, ўз таклиф-мулоҳазаларимизни барча депутатларга етказиш ҳамда уларни ҳимоя қилишга тайёрланадилар.

Исмат ХУДОЁРОВ суҳбатлашди.

МАЪЛУМОТНОМА

- ХДП 1991 йил 1 ноябрда ташкил топган.
- Партиянинг 557 минг 168 нафар аъзоси бор.
- Фракция аъзолари — 48 нафар.
- Фракция аъзоларининг 8 нафари Олий Мажлисда доимий асосда ишлайди: қўмита раиси — 4 нафар, қўмита раисининг ўринбосари — 1 нафар, қўмита котиби — 1 нафар, қўмита аъзоси — 1 нафар, Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман) — 1 нафар.
- ХДПдан Маҳаллий Кенгашларга сайланган депутатлар сони — 2257 нафар.

Комиссия йиғилиши

(Давоми. Боши 1-бетда).

Йиғилишни комиссия раиси, Тошкент шаҳар ҳокими К.Тўлаганов олиб борди.

Мустақил тараққиёт йўлида мураккаб ва машаққатли синовларни енгиб ўтиб, ўз мақсади сари қатъият билан бораётган халқимиз тарихий адолатни тиклаш, Ватанимизнинг минг-минглаб фидойи, матонатли фарзандлари хотирасини эслаш, уларнинг ноҳақ жабрланган авлодлари, шўро даврида рўшнолик кўрмай келган ўғил-қизлари иззат-ҳурматини жойига қўйиш, қатағон этилган ижодкорларнинг меросини ёшларимизнинг маънавий мулкига айлантириш борасида қатор хайрли ишларни амалга оширмоқда.

Президент Ислом Каримов ташаббуси билан ўтган йили пойтахтимизнинг Юнусобод мавзесида бунёд этилган "Шаҳидлар хотираси" ёдгорлик мажмуи ва шу номда хайрия жамғармасининг ташкил этилиши, Ўзбекистон Миллий университети билан боғлиқ тарихий адолатнинг тикланиши, қатағон қурбони бўлган ўнлаб зиёлиларнинг асарлари чоп этилиб, кенг ўрганилаётгани, номлари абадийлаштирилаётгани фикримизнинг далилидир.

Комиссия йиғилишида "Қатағон қурбонларини ёд этиш кунини белгилаш тўғрисида"ги Президент Фармони, унда белгиланган тадбирлар бу хайрли ишларни халқимизнинг анъаналарига мос равишда янги босқичга олиб чиқиши қайд этилди, белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича аниқ тадбирлар режаси муҳокама қилинди.

Йиғилишда сўзга чиққанлар қатағон қурбонларини ёд этиш маросимини халқимизнинг энг яхши анъаналарига мос равишда, инсоннинг қадр-қиммати, инсонийлик нуқтаи назаридан ўтказишга алоҳида эътибор қаратиш лозимлигини таъкидлашди.

(ЎзА).

ИНСОН ХОТИРАСИ АЗИЗ

(Давоми. Боши 1-бетда).

мамлакатимиз ҳудудида истибдодга қарши тўрт юзга яқин қўзғолон бўлган. Ана шундай тенгсиз курашларда қурбон бўлган кўпчилик ватандошларимизнинг ҳатто қабрлари ҳам йўқ қилиб ташланган. Миллионлаб бундай инсонлар чоризм қамоқхоналарию Сибир сургунларида, Сталиннинг авахталарида ном-нишонсиз кетган. Мустамлакачилар уларнинг шарафли номларига қўшиб қабрларини, қариндош-уруғларини ҳам йўқ қилиб юборган. Бундай адолатсизликларга учраган юртдошларимизни бугун биз, истиқлолнинг улуғ неъматларидан баҳраманд бўлаётган авлодлар алоҳида ҳурмат-эҳтиром билан ёд этмаслигимиз мумкинми!.. Айниқса, Мустақиллик байрами шодиёналари арафасида!

Шунинг учун ҳам давлатимиз раҳбарининг Қатағон қурбонларини ёд этиш куни сифатида айнан 31 август — Мустақиллик байрами арафасини белгилашида улуғ ҳикмат бор, деб ўйлайман: "Азиз ватандошлар! Сизу бизнинг бундай озод ва бахтиёр кунларимизни деб қурбон бўлган, истиқлолимизни кўролмай кетган юртдошларимизни унутмайлик. Мустақиллигимизнинг қадрига етайлик. Уни кўз қорачиғимиздек авайлаб-асрайлик!..." Бу ҳикматнинг мазмун-моҳияти мана шунда!

Қолаверса, мазкур хайрли тадбирнинг айнан 31 августга белгиланишининг яна бир ибратли томони, менимча, шу куни мамлакатимизнинг узоқ-яқин шаҳар-қишлоқларидан, хорижий давлатлардан Мустақиллик байрами тантаналарида иштирок этиш учун кўплаб меҳмонлар пойтахтимизга ташриф буюради.

Ана энди тасаввур қилинг: энг улуғ, энг азиз байрамимиз олдидан улар Президентимиз ташаббуси билан ўтган йили пойтахтимизнинг Юнусобод мавзесида ташкил этилган мўътабар қадамжо — "Шаҳидлар хотираси" ёдгорлик мажмуига йиғилиб, аждодларимизни ёд этади! Уларнинг муборак руҳи олдида бош эгади. Айтинг, инсон учун бундан улуғ савоб борми?!

Дарҳақиқат, инсон хотираси — муқаддас. Шу жиҳатдан, Президентимизнинг "Қатағон қурбонларини ёд этиш кунини белгилаш тўғрисида"ги Фармони халқимизнинг минг-минглаб фидойи ўғил-қизлари хотирасини ёд этиш, ҳақиқат ва адолатни тиклаш, замондошларимиз, хусусан, ўсиб келаётган ёш авлод қалби ва онгида ўтганлар хотирасига ҳурмат ва эҳтиром туйғуларини шакллантириш борасида жуда муҳим омил бўлади.

Элбек ХОЛИҚОВ суҳбатлашди.

2001 йил — Оналар ва болалар йили

Олам оғушида

— Одатимга кўра қаерда бўлмай, қаерда юрмай, қайси давра ёки анжуманларда қатнашмай, қалам аҳлига ўхшаб таассуротларимни қоғозга тушириб қўяман, — дея гап бошлади Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Оила, оналик ва болалик мажмуаси котибияти мудираси Танзила Норбоева хорижий хизмат сафари ҳақида ҳикоя қиларкан. — Нью-Йоркда бўлганимда ҳам худди шундай бўлди.

БМТнинг Хотин-қизлар камситилишининг барча шаклларига барҳам бериш қўмитаси сессиясида иштирок этдим. Сессия Қўмитанинг XXIV анжумани бўлиб, унда қўмита номига номдош Конвенция қоидалари ижроси ҳақида жаҳон мамлакатлари делегациялари ҳисоб беришди.

Дарҳақиқат, мамлакатимиз мустақилликнинг илк дамлариданоқ жаҳон ҳамжамиятлари фаолиятида қатнашиб, Инсон ҳуқуқларига оид кўплаб халқаро ҳужжатларга имзо чекди. Улардан бири — «Хотин-қизлар камситилишининг барча шаклларига барҳам бериш тўғрисида»ги Конвенция эди. Республикамиз Парламенти уни 1995 йил 6 май куни ратификация қилган.

Анжуман кунлари унинг иштирокчиларида башарият харитасида таваллуд топганига 10 йил бўлаётган ёш мустақил давлатимизнинг қадимий тарихи, маданияти, халқимизнинг маънавий-маърифий, ҳуқуқий қадриятлари, анъаналари катта қизиқиш уйғотди. Бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида ва демократик жамиятдан фуқаролик жамияти сари бориш жараёнларида шаклланаётган амалий, ҳуқуқий тамойилларимиз кўпдан-кўп савол-жавобларга, гурунгларга сабаб бўлди. Биз уларга жавоб бердик, ҳикоя қилдик, республикамиз вазирликлари, идоралари, муассасалари ва барча хотин-қизлар нодавлат ташкилотлари билан бамаслаҳат тайёрланган ўз ҳисоботимизни тақдим этдик.

Унда Конвенция талабларини ва жамиятда хотин-қизларнинг ҳуқуқий ҳамда амалий тенглигини таъминлаш бўйича олиб борилган фаолиятимиз ҳақида гапириб бердик. Аслида бу фаолиятимизнинг дастлабкиси бўлиб, мамлакатимизда хотин-қизлар ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг яратилганлиги билан характерланади. Конвенциянинг асосий қонунчилик асослари, қоидалари Конституциямизда, Оила, Фуқаролик, Жиноят кодекслари ва бошқа қонунларда ёркин акс этди. Ўтган ўн йил ичида хотин-қизларнинг асосий ҳуқуқлари ва эркинликлари ҳимоясига алоқадор 70 та қонунчилик ҳужжатлари яратилди. Олий Мажлиснинг бандлик ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш қўмитаси, Аёл ва оила муаммолари комиссияси, Вазирлар Маҳкамаси, вилоятлар, туманлар ва шаҳарлар ҳокимликлари таркибида Оила, Оналик ва болаликнинг ижтимоий муҳофаза қилиш котибиятлари сингари институционал тизим ташкил топди. Оила, Аёллар муаммоларини ҳал қилишни мувофиқлаштириш масалалари билан шуғулланувчи лавозимга ҳукуматда Бош вазир ўринбосари мақоми берилди.

Олий Мажлиснинг инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман), унинг қошида инсонларнинг конституциявий ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлаш комиссияси, Парламент ҳузурида амалдаги қонунлар мониторинги институти, Инсон ҳуқуқлари маркази — миллий институтлар тизими вужудга келди. Аёллар йилида Омбудсман томонидан республика хотин-қизлар қўмитаси билан ҳамкорликда хотин-қизлар ҳуқуқларини амалиётга татбиқ этишни назорат қилувчи махсус маслаҳат-таҳлил Кенгаши тузилди. Ва ўтган бир йил ичидаёқ Кенгаш хотин-қизларнинг фуқаролик, сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ҳуқуқларининг ҳаётга татбиқ этилишини ўрганиб чиқди, таҳлил қилди, хулосалар берди. Энг муҳими, бу фаолият XXI асрда ҳам давом этиши учун кўзланган тадбирлар белгиланди.

Анжуманда, табиийки, бизнинг фаолиятимиз, турмуш тарзимиз билан қизиққанлар ҳам кўп бўлди. Жумладан, 200 га яқин саволлар тушди. Ва уларга Ўзбекистонда олий ва ўрта махсус маълумот эгаларининг ҳар иккинчиси ёки олий ўқув юрти талабаларининг 37 фоизи хотин-қизлар эканлигини, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ҳамда «Таълим тўғрисида»ги қонунда уларнинг фаолиятига алоҳида эътибор берилаётганлигини, Зулфия номидаги Давлат мукофоти таъсис этилганлигини ҳикоя қилдик. Хотин-қизлар учун берилаётган қўшимча имтиёзлар, тадбиркорларга яратилаётган зарур шарт-шароитлар, янги касбкорлик курслари, тиббий хизмат ва саломатлик марказлари сингари кенг қамровли ҳисоботимиз барчада катта таассурот қолдирди. Айниқса, давлат ишларида, масъул лавозимларда, ҳукумат таркибида хотин-қизлар эркаклар билан тенг даражада ишлаётганликлари, сайлаш ва сайланиш ҳуқуқларидан тўла фойдаланаётганликлари, ҳатто ривожланган мамлакатлар вакилларида ҳам ҳайрат туғдирди.

Айни пайтда, биз анжуманда хотин-қизлар ва болалар саломатлигини мустаҳкамлаш ҳамда уларни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан ҳимоя қилиш мақсадида ҳокимликларда, вазирликларда, идоралар ва ташкилотларда қабул қилинган ҳудудий дастурлар амалиётда ўз самарасини бераётганлигини аниқ мисоллар билан сўзлаб бердик. Шунингдек, аёллар ўртасида учрайдиган экстрагенитал хасталиклар, оналар ва болалар ўлими, оилавий ажримлар, балоғатга етмасдан турмуш қуриш, турмуш қурмасдан она бўлиш сингари нохуш ҳолларнинг йил сайин камайиб бораётганлиги борасида эришган, эришилаётган ютуқларимизни ҳам айтиб ўтишга ҳаракат қилдик.

Хуллас, сессия ишида «Хотин-қизлар камситилишининг барча шаклларига барҳам бериш тўғрисида»ги Конвенция қоидаларининг Ўзбекистон ҳукумати томонидан қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги ҳисоботимиз Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Қўмитасида ижобий баҳоланди. Аслини олганда бу — шунчаки баҳо эмас, балки Президентимиз Ислом Каримов таърифига кўра, **ҳаёт чироғи, умр гули** — Аёлларга, уларнинг ҳаёти, фаолияти, турмуш тарзи ва саломатлигига қаратилган жаҳон нигоҳидир. Зеро, БМТдек нуфузли халқаро ташкилот минбаридан ўзбек аёлининг бугунги мавқеи ҳақидаги ҳисоботнинг тингланиши — бу, муҳтарама Оналаримизнинг, муниса сингилу қизларимизнинг ҳаёти Олам оғушида эканлигидан ёркин далолат.

Илоҳа, доим шундай бўлгай!

Номоз САЪДУЛЛАЕВ ёзиб олди.

Ўн йил аввал ва бугун

Шаҳар транспорти: ўзгаришлар беқиёс

Маълумки, аҳолига транспорт хизмати кўрсатишни тубдан яхшилаш, уни жаҳон андозалари даражасига кўтариш бугунги куннинг долзарб масалаларидан биридир.

Биргина Тошкент шаҳрининг мавжуд автопарклари замонавий техника воситалари ҳисобига кенгайиб ва янгиланиб бораётир. Дастлаб «ДЭУ» корпорацияси автобуслари ва Чехословакия троллейбуслари, кейинчалик дунёга машҳур «Мерседес-Бенц» компаниясининг қулай автоуловлари ҳаётимизга кириб келди. Натижада Ҳамдўстлик давлатлари орасида биринчилардан бўлиб пойтахтимизда намунали транспорт хизмати кўрсатиш йўлга қўйилди.

Айниқса, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 16 августдаги «Тошкент шаҳри аҳолисига йўловчи ташиш транспорти хизмати кўрсатишни тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида», «Ўзбекистон Республикасида шаҳар йўловчи транспортини ривожлантириш Концепцияси тўғрисида» (1999 йил 26 ноябр)ги қарорлари тармоқ фаолиятини яхшилашда муҳим аҳамият касб этмоқда. Мана, бир мисол. Мамлакат миқёсида олиб қараганда, ҳозирги пайтда йўловчи ташиш хизматининг таркибий тузилмасида жамоат транспорти (автобус, такси, трамвай, троллейбус, метро) алоҳида ўрни бор. Хизмат ҳудудининг ялпи узунлиги 8046,2 километр бўлиб, йўловчи ташиш умумий ҳажмининг 40 фоизи «Ўзавтотранс» корпорацияси корхоналари, 58,4 фоизи эса «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси корхоналари ҳиссасига тўғри келаётир.

Аҳолининг транспорт хизматига бўлган эҳтиёжини янада тўлиқроқ қондириш, ҳаракат таркибини янгилаш, йўлларни таъмирлаш, транспорт воситаларининг қувватини ошириш, уларга хизмат кўрсатадиган корхоналарни техникавий жиҳатдан қайта жиҳозлаш, муҳими, транспорт хизматлари бозорини замонавий талаблар даражасида шакллантириш, ҳайдовчилар ўртасида рақобат муҳити яратиш учун 2000-2005 йилларга мўлжалланган шаҳар йўловчи транспортини ривожлантириш концепциясига мувофиқ, бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу ўз навбатида уюшманинг молиявий аҳволини ҳам яхшилашга ёрдам бермоқда. Масалан, 2000 йилда хўжалик фаолиятидан олинган даромад 94,9 фоизни, қимматли қоғозлар реализациясидан тушган фойда 2,0 фоизни, давлат бюджетидан ажратмалар 1,2 фоизни, бошқа даромадлар 0,1 фоизни ташкил этган.

Кўриниб турибдики, ўтган йил давомида шаҳар йўловчи транспорти корхоналари асосан хўжалик фаолиятидан тушган даромадлар ҳисобига фаолият кўрсатган. Молиялаш ва кредитлашнинг бундай усули маълум маънода хотиржамлик ва боқимандалик кайфиятини вужудга келтиради. Бошқача айтганда, хўжаликнинг фақат ўз маблағларига таяниб иш юритиш бозор иқтисодиёти шароитида мавжуд муаммоларни ҳал этишнинг оқилона йўли эмас. Аксинча, тармоқдаги ортиқча ва самарасиз мол-мулк, қимматли қоғозлар тижорат банкларининг турли шаклдаги кредитлари, ҳомийлик маблағлари, реклама ҳамда бошқа пуллик хизматлар кўрсатишдан тушган даромадлардан ҳам фойдаланиш даркор. Аммо ҳозирча бу борадаги ишлар талаб даражасида эмас. Ваҳоланки, улар корхоналарнинг иқтисодиётини мустаҳкамловчи омиллардир.

Биз шаҳар транспортининг самарали ва бенуқсон ишлашини истасак, аввало, белгиланган молиявий ва кредитлаш режаларининг бажарилишига эришишимиз, тармоқ фаолиятидаги муаммоларни босқичма-босқич ҳал этиш йўлидан боришимиз лозим. Ана шунда хизмат сифати ва маданиятини янада ошириш имконияти туғилади.

Шарофутдин ЖЎРАЕВ, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясининг тингловчиси.

«Ҳавас» — ўхшаши йўқ беллашув

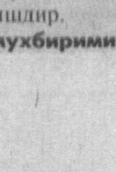

Олдин хабар қилганимиздек, бугун пойтахтимизда «Ҳавас» теннис турнирига олтинчи бор старт берилади. Хабарларга қараганда, мазкур турнирнинг жуфтлик баҳсларида 64 нафар, якка тартибдаги ўйинларида эса 48 нафар раҳбар иштирок этади. Улар орасида вазирлар, вилоят, туман, шаҳар ҳокимлари ва уларнинг ўринбосарларидан ташқари, корхона ва ташкилот раҳбарлари ҳамда мамлакатимиздаги чет эл дипломатик корпуси ваколатхоналарининг вакиллари ҳам бор. Мамлакатимиз теннис федерациясидан бизга маълум қилишларича, турнирга тайёргарлик ишлари ниҳоясига етказилган. Пойтахтимиздаги «Динамо» теннис клуби кортлари бир-биридан қизиқарли беллашувларга шай. Клуб қошида ташкил этилган матбуот марказидан мазкур турнир ўйинлари ҳақидаги барча маълумотларни олиш мумкин.

Аёнки, ушбу беллашувдан кўзланган бош мақсад нафақат теннисни оммалаштириш, балки барча бўғиндаги раҳбарларнинг жисмоний машғулотлар билан шуғулланишини таъминлаш ва улар орқали спортни янада кенг омма орасида татбиқ этишдир.

Ўз мухбиримиз.

9 Май — Хотира ва қадрлаш куни

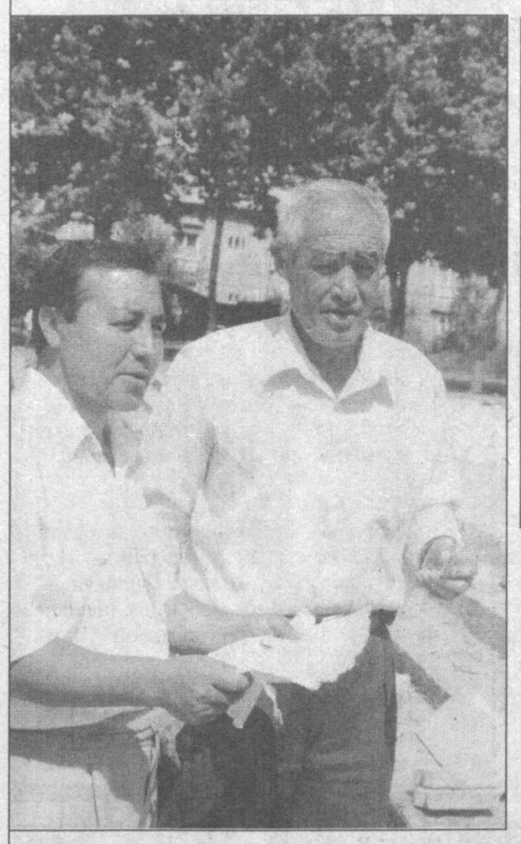

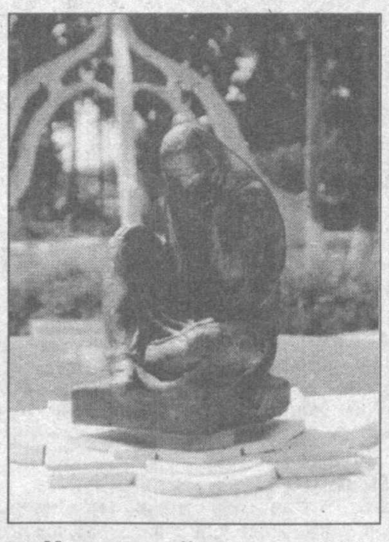

Ҳар қандай урушдан, аввало, оналар кўп жабр кўрган. Отаси, эри, ака-укаси, ўғлининг йўлига кўз тикавериб, умри поёнига етганлар қанча? Уч паҳлавонини урушга жўнатиб, учта «қорахат» олган онанинг бардоши эмасмикин бу баланд тоғлар?!

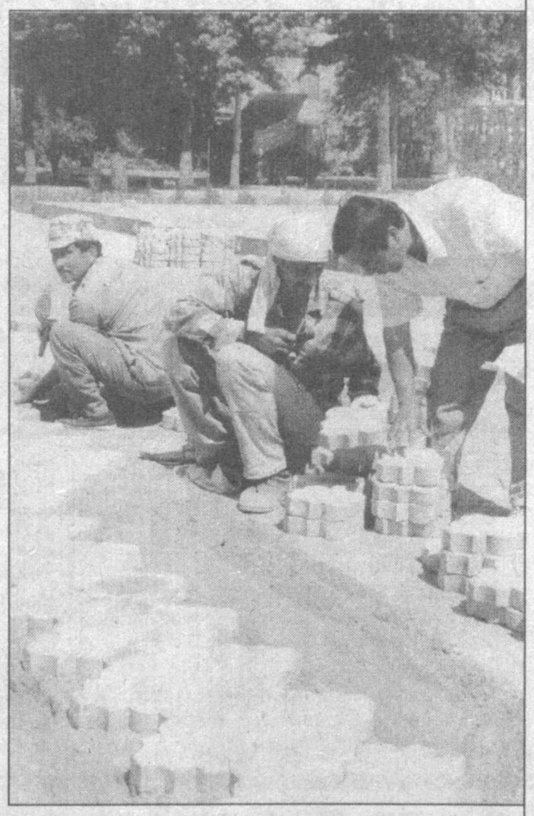

Шу кунларда Янгийўл туманидаги Гулбаҳор қўрғонида ўрнатилаётган ёдгорлик ҳам — Она ҳайкалидир. Қарийб уч гектар ерни эгаллаган боғ, хиёбон ва фавворалар ҳайкал билан уйғунлашиб, яхлит бир манзара ҳосил қилади.

***СУРАТЛАРДА:** ёдгорлик ташкилотчиларидан бири «Достон» фирмаси ходими Иброҳим Дадахўжаев билан ҳокимлик вакили Собит Пўлатов; Она ҳайкали; сўнгги пардозлаш ишлари ниҳоясига етиб қолди.*

Нўъмонжон **МУҲАММАДЖОНОВ** олган суратлар.

Ислоҳот одимлари

Президентимиз Вазирлар Маҳкамасининг йил якунларига бағишланган маърузасида бозор муносабатларини шартнома мажбуриятларисиз тасаввур қилиб бўлмаслигини таъкидлади. Хўжалик шартномалари номигагина тузилаётганлиги, уларда томонларнинг мажбуриятлари, етказилган зарарни ундириб олиш чоралари аниқ акс этмаётганлиги, бу ўз ҳуқуқларини яхши билмаслик оқибати эканлиги ҳам айтиб ўтилди. Кўпинча шартномаларни ҳуқуқий-иқтисодий жиҳатдан саводли расмийлаштириш талаблари бузилаётганлиги, улардаги шартлар, нарх ва бошқа шартнома муносабатларини тартибга солувчи меъёрлар аниқ акс эттирилмаётганлиги, шулар билан боғлиқ қонунларга амал қилинмаётганлиги ҳам таъкидланди. Шу билан бирга Юртбошимиз «Биз бу ерда ўз эътирозларимизни, биринчи галда, хўжалик судларига, Олий хўжалик судига айтишимиз керак. Улар ҳали ҳам шартнома муносабатларига киришган томонларнинг манфаат ва ҳуқуқларини ишончли ҳимоя қиладиган тузилмага айлана олгани йўқ» деган фикрни ҳам билдирди. Албатта, булар ўйлашга, фикрлашга ундаши табиий. Хўш, фуқаролар хусусан раҳбарлар қачон бозор коньюктурасини яхши ўрганиб оладилар? Қачон шартнома мажбуриятларини бажариш одатий ҳолга айланади? Шартнома тузиш, уни тўғри расмийлаштириш учун зарур бўлган ҳуқуқий билим, малакага қачон эришилади? Хўжалик судлари шартнома муносабатларига киришган томонлар манфаатлари ва ҳуқуқларининг ишончли ҳимоячиси сифатида қандай ишларни олиб бормоқдалар? Қашқадарё вилояти хўжалик суди раиси, юридик фанлари номзоди Мубин Насуллаев шулар ҳақида фикр юритади.

Шартнома — бу мажбуриятдир

— Бозор иқтисодиёти шароитида мулкий, иқтисодий, молиявий низо ва келишмовчиликлар бўлиши табиий. Ҳуқуқий давлатда улар маъмурий-буйруқбозлик билан эмас, қонуний тартибда ҳал қилинади. Шунинг учун ҳам мустақилликнинг илк йилиданоқ хўжалик судлари ташкил этилди. Айни пайтда хўжалик судлари иқтисодиётимизда муҳим рол ўйнамоқда. Буни биргина Қашқадарё вилояти мисолида оладиган бўлсак, хўжалик судида 1998 йилда 1286 та, 1999 йилда 1796 та иш кўрилган. Бу 2000 йилга келиб, 2386 тани ташкил этган. Хўжалик судларига мурожаатнинг йил сайин ортиб бориши нимани кўрсатади? Аввало бу хўжалик субъектларининг ўз ҳақ-ҳуқуқларини таниётганлигидан далолат беради. Шу билан бирга хўжалик низоларининг келиб чиқишини таҳлил қилиш шуни кўрсатадики, ҳали раҳбарларнинг аксарияти қонунлардан яхши хабардор эмас.

Иқтисодий низо ва келишмовчиликларни бартараф этишда, уларнинг келиб чиқишига сабабчи бўлган шахсларга чора кўришда, суд қарорлари ижросини таъминлашда Президентимизнинг 1997 йил 5 февралдаги «Хўжалик судларининг қарорлари ижросини таъминлашга оид чора-тадбирлар тўғрисида»ги ва 1998 йил 4 мартдаги «Хўжалик юритувчи субъектларнинг иқтисодий ночорлиги ва шартнома мажбуриятларининг бажарилиши учун мансабдор шахсларнинг жавобгарлигини кучайтириш тўғрисида»ги Фармонлари дастуруламал бўлиб хизмат қилмоқда.

Раҳбарларнинг қонун ва ҳуқуқий меъёрларни яхши билмаслиги. Масалан, Усмон Юсупов туманидаги Махтумқули номли 34-қишлоқ хўжалиги кооперативи бошқарув раиси Н. Сатторов «Дунё-М» очиқ ҳиссадорлик жамияти билан омухта ем олиш учун шартнома тузади. Шартномага кўра у пулни 2000 йил 1 майга қадар тўлашни, агар шу муддатда тўламаса, тўлов кечиккан ҳар бир кун учун 0,2 фоиздан пеня, 50 фоиз жарима тўлашни ўз зиммасига олган. Унинг учун емни олса бўлди. Қолгани арзимас бўлиб туюлган. Шартномага нима ёзилди, уни бажариш кераклиги ҳақида ўйлаб ҳам кўрмаган. Натижада 1303089 сўм қарзни ҳам тўлади, 348722 сўм жарима ҳам ундирилди. Хўжаликка етказилган зарарнинг 60000 сўми Н. Сатторовнинг шахсий ҳисобидан қопланди.

Қамаши туманидаги «Фарғона» хўжалиги раҳбари Б. Эшмуродов ҳам шартнома мажбуриятларини бажармаганлиги учун хўжаликка етказган зарарнинг 25000 сўмини ўз киссасидан тўлади. Бундай мисоллар яна бор.

Корхоналарнинг банкротлик ҳолатига тушиб қолиш сабабларидан асосийси раҳбарларнинг бозор коньюктурасини яхши тушунмаслиги, шу туфайли ўз шартномавий мажбуриятларини бажара олмаслик, асосли ва пухта иқтисодий бизнес режа тузишга қодир эмаслиги сабаб бўлмоқда. Мисол учун Деҳқонобод туманидаги «Имомшукур» кичик корхонаси раҳбари «Бизнес-Фонд»дан олган 136 минг сўм кредитини ўз вақтида қайтара олмади. Чунки корхонанинг айланма маблағи йўқ, мол-мулки етарли эмас, натижада банкротлик ҳолатига тушиб қолган.

Ғузор туманидаги «Илёс» фирмаси раҳбари ҳам олган 787 минг сўм кредитни вақтида қайтара олмади. Натижада банкрот, деб эътироф этилди. Фирма раҳбари Э. Абдужалилов эса суд ҳукми билан жиноий жавобгарликка тортилди.

Вилоят хўжалик судида кўриб чиқилган хўжалик низолари таҳлиллари шуни кўрсатмоқдаки, ҳали вилоят миқёсидаги корхоналарда юридик хизмат яхши йўлга қўйилмаган. Корхона раҳбарларининг ҳуқуқий билими ҳозирги замон талаблари даражасида эмас. Корхоналар раҳбарлари томонидан тузилган шартномалар ҳамиша ҳам қонун талабларига тўғри келмайди. Шартномалар пухта тузилмаяпти. Уларда корхоналарнинг қонуний ҳақ-ҳуқуқлари, мажбуриятлари аниқ акс этмайди. Бу эса қимматга тушмоқда.

Муборак туманидаги «Бўстон» жамоа ширкат хўжалиги раҳбари тумандаги «Назира» деҳқон хўжалиги билан 2000 йил 16 февралда 200000 дона калифорния тераги кўчатини сотиб олиш бўйича шартнома тузади. Хўжалик терак кўчатини олади. Лекин пулини шартномада кўрсатилган икки ойлик муддатда тўлай олмайди. Натижада хўжаликдан 168000 сўм қарз бўлиб қолади. У бу қарзни-ку тўлади. 84000 сўм жарима ҳам ундирилди. Бундай ҳолатлар кўп учрайди. Бу тоифадаги хўжалик ишларини кўришда шу нарса аниқландики, хўжалик раҳбарлари шартнома тузишдан аввал хўжаликнинг шу маҳсулотни сотиб олишга ва шартномада белгиланган муддатда пулини тўлашга қодирми ёки йўқлигини ҳисобга олишмайди.

Ўзбекистон Республикасининг «Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятининг шартномавий-ҳуқуқий базаси» тўғрисидаги қонуннинг 21-моддасига кўра хўжалик шартномалари уларни имзолашга тайёрлаш жараёнида хўжалик юритувчи субъектларнинг юридик хизмати ёки жалб этилган адвокатлар томонидан қонун ҳужжатларига мувофиқлиги юзасидан текшириб кўрилиши шарт. Хўжаликлар томонидан шартномалар тузишда қонуннинг бу талаби ҳам бажарилмаётир. Шартнома лойиҳасини белгиланган шартнома предмети, етказиб бериладиган товарнинг (ишнинг, хизматнинг) миқдори, сифати, ассортименти, ҳисоб-китоб қилиш тартиби, тарафларнинг мажбуриятлари, шартнома шартларини бажармаганда ёки лозим даражада бажармаганда тарафларнинг жавобгарлиги, тарафларнинг реквизитлари каби шартномада кўрсатилиши лозим бўлган талабларга риоя қилинмаяпти. Масалан, Нишон туманидаги «Дўстлик» жамоа ширкат хўжалиги тумандаги Мева сабзавотлар маркетинг сервис корхонаси билан 2000 йил 12 февралда тузган шартномаси юқорида қайд этилган қонун талабларига жавоб бермайди. Шартномада етказиб бериладиган маҳсулотларнинг миқдори, сифати, етказиб бериш муддати, ҳисоб-китоб қилиш шартлари аниқ кўрсатилмасдан, номигагина тузилган. Натижада ушбу шартноманинг бажарилиши бўйича томонлар ўртасида низо келиб чиқди.

Хўжалик ишини сайёр суд мажлисида кўриш тажрибаси ҳам яхши натижа бермоқда. Бундай сайёр суд мажлисига корхона, хўжалик ва ташкилот бошлиқлари, масъул ходимлари таклиф этилмоқда. Масалан, ўтган йили Шаҳрисабз тумани ҳокимлигининг мажлислар залида иккита сайёр суд мажлиси бўлиб ўтди. Унда туман жамоа ширкат хўжаликлари раислари ва бошқа бир қатор масъул шахслар, фермер хўжаликлари раҳбарлари қатнашдилар. Суд мажлисидан сўнг уларни қизиқтирадиган қонун-қоида ва меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга доир саволлар юзасидан хўжалик суди судьялари жавоб бермоқдалар ва суҳбатлар ўтказилмоқда. Тадбиркор ва фермер хўжалик раҳбарларига муаммоларни ечиш бўйича ҳуқуқий йўл-йўриқлар кўрсатилмоқда.

Вилоят табиатни муҳофаза қилиш қўмитасида бўлган сайёр суд мажлисида шу қўмита раҳбарлари ва масъул ходимлари ўзлари томонидан судга тақдим қилинаётган ҳужжатларнинг сифатсизлиги, ушбу ҳужжатлар бўйича жавобгарларнинг айбини исботлаш қийин бўлаётганлигига иқрор бўлишди.

Ҳозирги кунда сайёр суд мажлисларини ўтказиш амалиётдан мустаҳкам ўрин олди. Уларда қонунлар кичик бизнес вакиллари, тадбиркорлар, айниқса, фермерлар, оилавий пудрат аъзолари ва ижарачиларга мисоллар асосида тушунтирилмоқда.

Хўжалик судлари йил сайин такомиллашади. Ва, албатта, ўз олдига қўйган мақсадга эришади, деб ўйлайман.

«Халқ сўзи» мухбири **Нарзулла РАВШАНОВ** ёзиб олди.

Бастакор Мутал Бурҳонов таваллудининг 85 йиллигига

Умуминсоний қадриятлар куйчиси

ёхуд хизматлари буюк санъаткор

Буюк олим, нафосатшунос, файласуф аллома Абу Наср Форобий «Оҳ мусиқа, сен бўлмасанг инсоният ҳоли не кечурди», дея бундан неча асрлар аввал музика санъатини эъзозлаб, унинг башарият равнақи, маданий ривожидаги ўрни ва аҳамиятини юксак пиллапояларга кўтарган эди. Улуғ заминдошимизнинг ушбу пурмазмун сўзларини ёдга оларканмиз, ўзбек халқининг минг йиллар оша, ўзига хос «Сомон йўлини»босиб ўтиб, бизгача етиб келган бой ва беназир мусиқий қадриятларини, бебаҳо маънавий меросини кўз олдимизга келтирамиз...

Ўзбек мусиқий маданияти тўғонбошисида турган дадил, шижоатли ва изчил ижодкор — намояндалардан бири Мутаваккил Бурхоновдир. Муборак мавлуду маскани қадимий нафосат ошёни Бухоро. Отаси Музаин мударрис бўлган, математикадан дарс берган. Онаси Шопошо ҳам ўқимишли, билимдон аёл эди.

Мутаваккил болаликдан созанда ва хонандаларни хуш кўрди. Мен ҳам санъаткор бўлсам, деган орзу билан улғайди. Айниқса, халқ яратган дурдона, оромбахш куйларни берилиб тингларди. Соҳир овозли хонандалар ижроси уни бутунлай маҳлиё этиб қўярди. Мутаваккил эрта етим қолди. Самарқанд шаҳрига кўчиб келгач, бу ердаги мусиқа ва хореография институтига ўқишга кирди. Устозлар таъсирида халқнинг бой мусиқий меросини ўрганиб, ўзлаштирди. Оврупо мусиқа санъатига яқиндан ёндошиш имкониятларига эга бўлди. Бўлғуси ижодкор бу билим даргоҳидаги машғулотлар чоғида ва дарсдан кейин уюштириладиган концертларда домла Ҳалим Ибодовдек машҳур ҳофиз ижросидаги «Наврўзи сабо»ни бутун жисми-жони билан тингларди. Беназир созанда, ажойиб найчи Абдуқодир Исмоилов ижросидаги гўзал най наволарини берилиб эшитарди. Ҳассос созандалар, халқ маданий меросининг асл билимдонлари Аҳмаджон Умрзоқов, Матюсуф Харратовларнинг ижрочилик маҳоратига қойил қоларди...

Институтни битиргач, М.Бурҳонов Тошкентдаги давлат драматик театрида ишлади.

— Мутаваккилни атоқли хонанда, мусиқий театримизнинг асосчиларидан бири, Ўзбекистон халқ артисти М.Қориёқубов яхши кўрарди ва эъзозларди, — деб эслайди Ўзбекистон халқ артисти Ҳалима Носирова. — Бурҳоновни профессор, таниқли композитор С.Василенко ҳам жуда қадрларди. Муталжон Москвада, талабалик йилларида қатор ажойиб мусиқий асарлар жумладан, «Фортепиано учун соната», «Фортепиано триоси», «Эй булбул» романси яратганди. Мен ҳам бу ноёб истеъдод эгасини жуда хуш кўраман. Унинг асарларида зўр лирик кечинмалар, нозик жилолар, ҳиссиётларга тўла қочиримлар, фалсафий мушоҳадалар бисёр.

Консерваторияда таҳсил кўраётган пайтда М.Бурҳонов яратган ажойиб асарлардан яна бири — «Ўзбекистон» кантатаси бўлиб, у ватанпарварлик руҳи билан йўғрилганди. Худди мана шу чоғларда ўткир истеъдод эгаси Ўзбекистон Республикасининг дастлабки гимнини яратди.

— Мен Муталжоннинг ҳаёти, сержило ижодиёти билан яхши танишман, у ниҳоятда олижаноб, дилкаш, самимий, ҳалол ижодкор, — дея таърифда давом этади Ҳалимахоним. — Қалби кенг, инсоний ишқ билан тўлиб тошган киши. Шу боисдан ҳам унинг Бобораҳим Машраб ғазалига яратган «Ишқ ўти» ашуласи ниҳоятда зебо, таъсирчан, симфоник оркестр жўрлигида янграганда қалбларга роҳат бағишлайди. У иккинчи жаҳон урушида кўнгилли бўлиб қатнашди. Уруш инсоният бошига қандай оғир мусибатлар ёғдирганини ўз кўзи билан кўрди. Шу боисдан уруш ва тинчлик мавзуидаги «Ўзбекистон қиличи» номли спектаклга ҳамкорликда мусиқа ёзди, томошабинлар бу асарни қизғин кутиб олдилар. Ушбу паллада М.Бурҳонов зўр маҳорат билан яратган катта ва жиддий асарларидан бири — Уйғун ва Иззат Султоннинг «Алишер Навоий» тарихий драмасига ёзган мусиқасидир.

Ҳофиз ғазалига Муталжон ёзган «Номингни билмайман» романси ниҳоятда ўткир маҳорат билан, зўр ҳис-ҳаяжон, юрак қўри, дард билан битилган. У чинакам мумтоз даражада бўлиб, наинки ўзбек қўшиқчилик санъатининг ҳақиқий гавҳарларидан балки, жаҳон вокал-ижрочилик маданиятининг дурдоналаридан ҳисобланади.

— Мен бу романсини ҳам ижро этганман, у менинг қалб торларини титратарди, вужудимни ўртарди, афсуслар бўлсинки, менинг ижроимдаги бу қўшиқ ўша пайтларда радио тасмаларда ёзилиб қолмаган.

Мутал Бурҳонов саҳналарда намойиш этилган «Ҳикмат» (Туйғун пьесаси), «Бой ила хизматчи» (Ҳамза) спектаклларига ҳам кинофильмлар учун ҳам мусиқалар яратди. «Оқ олтин» вокал-хореографик пьеса — вальси учун Давлат мукофоти совриндори бўлди.

Истиқлол ижодкор иқтидорини янада кенг намоён бўлиши, янгидан-янги, халқчил мусиқий асарлар яратиши учун катта омил яратиб берди. Машҳур композитор турли жанрларда ажойиб мусиқий асарларни кашф этди — унинг «Алишер Навоий» деб номланган операси буюк шоир номи билан аталиб келинаётган ўзбек давлат академик катта опера ва балет театри саҳнасида намойиш этилди.

Ижодиётдаги буюк хизматларидан бири — халқ шоири, Ўзбекистон Қаҳрамони Абдулла Орипов билан ҳамкорликда Мустақил республикамизнинг давлат мадҳиясини яратганлигидир. Мустақил Ўзбекистон Республикасининг янги давлат мадҳияси озод диёр узра янгради. Эндиликда унинг ватанпарварлик руҳи, умуминсоний орзу-умидлар билан тўлиб тошган, миллий фазилатлар билан йўғрилган адабий ва мусиқий матни, тинчликка, дўстликка, эзгуликка, ҳамкорликка, бунёдкорликка даъват этувчи моҳияти ва пафоси оламга маълум ва машҳурдир.

М.Бурҳоновнинг маданиятимиз, санъатимиз равнақига қўшган улкан хизматлари юксак баҳоланди — унга «Ўзбекистон халқ артисти» фахрий унвони берилди, «Буюк хизматлари учун» ордени билан мукофотланди.

Баҳриддин **НАСРИДДИНОВ**, санъатшунос олим.

КРИМИНАЛ

Фирибгар аёл қўлга тушди

1998-2000 йиллар давомида Жиззах ва Бухоро вилоятлари ҳудудида фирибгарлик жиноятларини содир этиб юрган Орзигул Икромова ниҳоят қўлга олинди. У ўзини Дилдора деб таништириб, кўплаб аёлларнинг тилла тақинчоқларини алдаб олиб кетган.

Ҳозирда О. Икромованинг бир миллион 320 минг сўмликдан зиёд қимматбаҳо буюмларни қандай ўзлаштиргани тўғрисида тергов ишлари олиб борилмоқда.

Зийрак «Зика»

Сирдарё вилояти ички ишлар бошқармаси ходимлари гиёҳвандлик моддаларини ўтказиш билан шуғулланувчиларни фош этишда ўргатилган итлардан фойдаланишмоқда. Яқинда Гулистон ДАН масканида «Тошкент-Гулистон» йўналиши бўйича ҳаракатланаётган ҳайдовчи Ўткир Беккулов бошқарувидаги Зил-138 русумли давлат белгиси 12 В 5385 бўлган юк машинаси тўхтатилиб, «Зика» лақабли ит ёрдамида текшириб кўрилди. Шунда машина рулининг остки қисмига яшириб қўйилган катта миқдордаги марихуана гиёҳвандлик моддаси топилди.

Ота-бола ва...

Бухоро вилоятининг Қоровулбозор тумани «Дўстлик» жамоа хўжалигида яшовчи фермер М.Исмоилов оғилхонасидан кечаси ўн бош корамоли ўғирлаб кетилганлиги хақида туман ички ишлар бўлимига мурожаат қилган эди. Орадан кўп ўтмай милиция ходимлари унинг молларини ўғирлаганларни топди.

Маълум бўлишича, Қашқадарё вилоятининг Муборак туманида яшовчи қария — Содиқ Ҳамрақулов ўғли Ғафур ва яна икки жиноий шериги билан тунда қоровулнинг ухлаб ётганидан фойдаланиб, қорамолларни ўғирлаб кетишган ва ҳатто қишлоқдошларига арзон гаровга сотиб улгуришган ҳам экан.

Ёши бир жойга бориб қолган қариянинг: «болаларим, ўғирлик айб бўлади» дейиш ўрнига уларга бош бўлганига нима дейиш мумкин?

Ака-ука ўғрилар

Қашқадарё вилоятининг Чироқчи тумани «Чорвадор» жамоа хўжалигида яшовчи Абдухолиқ Саидов эрталаб туриб қараса, қўрада қўйлар йўқ. У ёқ, бу ёқни излаб келди, тополмади. Кейин 50 бош қўйимни тунда ўғирлаб кетишибди дея, ИИБга арз қилди.

Жабрланувчи Абдухолиқ аканинг сўзларига қараганда милиция ходимлари из ортидан роппа-роса 25 километр пиёда юришган. Ва ака-ука ўғрилар молларни ҳали «тинчитмай» туриб, қўлга олишган...

Шуҳрат **РЎЗИЕВ**
ИИВ Матбуот маркази катта инспектори.

ТИИИМСХнинг МСХ ВА МГР факультетини 1961 йили битирувчилари диққатига! Ташкилий комитет ТИИИМСХ биносида 26 май соат 10 да ўтказиладиган юбилей учрашувига таклиф қилади.
Телефонлар:
137-19-98,
41-13-83,
41-57-06.

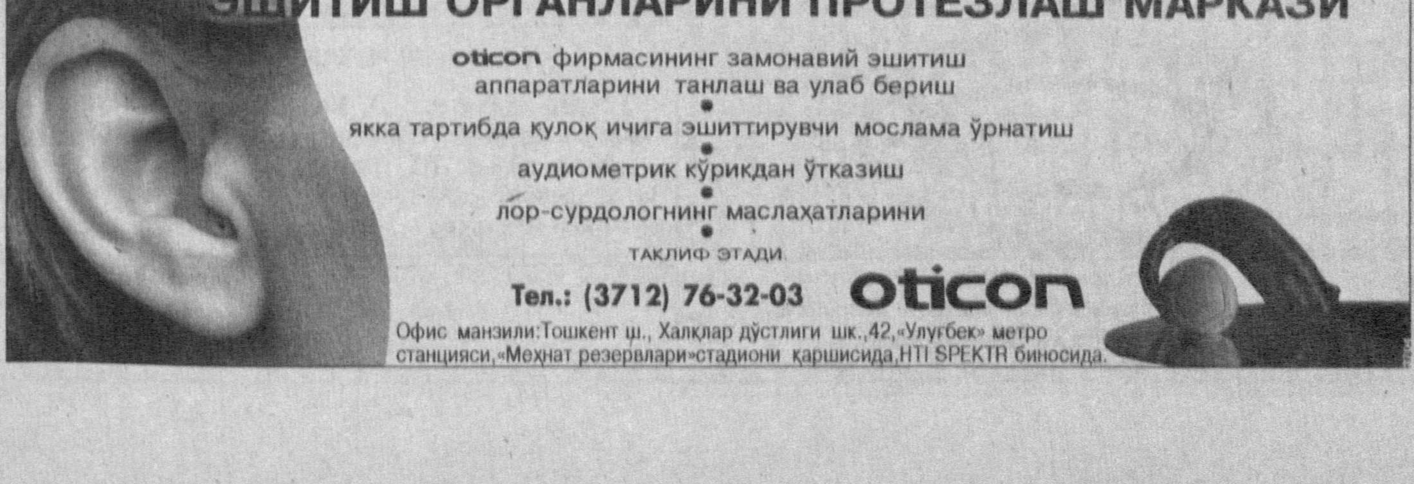

Мўлжал — Олимпия чўққилари

«Баркамол авлод» спорт ўйинларининг барча иштирокчилари олдиндан режалаштирилган маданий тадбирларга таклиф этилдилар. Биз ҳам уларга ҳамроҳлик қилдик.

Бахмал туманининг ажойиб спорт залларида беллашаётган волейболчи йигит-қизлар пурвиқор тоғлар бағридаги Новка ота зиёратгоҳини бориб кўришди. Шифобахш булоқ сувидан симириб-симириб ичишди. Ушбу қадамжонинг тарихи билан қизиқишди, фикр алмашишди. Табиат яратган мўъжизаларга тикиларканлар, Ўзбекистоннинг жаннатмакон юрт деб аталиши баландпарвоз гап эмаслигига яна бир бор амин бўлдилар.

Ҳа, биз ана шундай муқаддас заминда яшаймиз. Мамлакатимизнинг қай бир гўшасига борманг, Новка ота янглиғ зиёратгоҳларни, тарихий жойларни кўплаб учратасиз. «Баркамол авлод» спорт ўйинлари баҳонасида минглаб ёшлар Жиззах вилоятидаги мозий дурдоналари билан танишиш имкониятига эга бўлдилар. Навоийлик волейболчи қизлар Шаҳноза Расулова ва Зиёда Тошпўлатовалар тенгдошларига ўзлари яшайдиган тумандаги ўтмишимиз мероси ҳақида билганларини гапириб беришди. Хуршида Эшбўриева эса қадим Сурхон воҳасининг бугунги ёшлари ҳаётидан мароқ билан ҳикоя қилди.

— Бахмал бизни мафтун этди, — дейди Хоразм вилояти, Қўшкўпир туманидаги касб-ҳунар лицейи волейбол жамоаси мураббийи Давлат Ибрагимов. — Биринчидан, табиати жуда гўзал экан. Иккинчидан, мусобақаларни юксак савияда ўтказиш учун мезбонларнинг астойдил тайёргарлик кўрганлигини ҳар қадамда сезиш мумкин. Шароит зўрлигидан руҳланган шогирдларим кетма-кет зафар қучишяпти. «Ғалабанинг ўзи келмайди, дўстим» деган экан бир шоир. Айтмоқчиманки, ҳали олдимизда кўплаб мусобақалар турибди. Йигитларни тинимсиз машғулотларга жалб этиш билан бирга уларга руҳий мадад беришга, қалбларида ишонч, ғурур туйғуларини янада кучайтиришга ҳаракат қилаяпмиз.

«Баркамол авлод» шаҳарчасида нима гап?

Жиззах Олимпия заҳиралари коллежининг ёнгинасида, таъбир жоиз бўлса, шаҳарнинг қоқ марказида барпо этилган шаҳарча ҳеч кимнинг назаридан қолмаяпти. Ҳозирча уни «Олимпия шаҳарчаси» деб аташаяпти. Балки у «Баркамол авлод» номи билан аталгани маъқулдир. Негаки, ҳамма томони чиройли безаклар, суратлару улкан паннолар билан ўралган қўрғонча шижоаткор ёшликни, гўзал баҳорни эслатиб турибди. Ён-атрофдаги ёзувлар ҳам шунга яраша даъваткор: «Спорт — бирдамлик ва тинчлик рамзи», «Мўлжал — Олимпия чўққилари», «Спорт одамни мард, матонатли, бардам қилиб тарбиялайди», «Ўзбекистон — полвонлар юрти».

Шаҳарчадаги Гўзаллик ва саломатлик маркази ҳар куни гавжум. Унинг ёнида вилоятдаги миллий маданий марказларнинг «қароргоҳ»лари жойлашган. Қозоқ, қирғиз биродарларнинг ўтовларига кириб-чиқаётган йигит-қизлар кигиз, бўйраларда ўтиришиб салқинда бироз ҳордиқ олишади.

Чиройли ясатилган павильонларда рус, татар, корейс миллий таомларидан татиб кўришингиз мумкин. Сал ичкарироққа кирсангиз, болалар майдонига дуч келасиз. Улкан ўйинчоқлар, турли сирпанчиқлар кичкинтойлар кўнглини шод этади. Болалар эса то кечгача бу ердан аримайди. Уларни вилоят қўғирчоқ театри, водийлик дорбозлар томошалари ром этган.

Шу кунларда Жиззах ҳар қачонгидан эрта уйғонаяпти. Хизмат ҳам шунга яраша. Кеча тонг саҳарда шаҳарча дарвозасидан биринчи бўлиб кириб келган киши билан қизиқдик. «Жиззахкитобсавдо» ходимаси Ҳафиза Ҳасанова экан.

— Спортчи ёшлар биз ўйлагандан ҳам яхши китобсеварлар экан, — дейди у. — Ҳар куни икки кишилашиб савдо қилаяпмиз...

Кўп ўтмай бирин-кетин «Жиззахсавдо» ходимлари ўз ўрниларини эгаллай бошлашди. «Музқаймоқ», «Газ суви» ортилган машиналар келди. «Ёш ижодкорлар уйи»дан вакил рассомлар кўргазмаси учун сурат ва паннолар олиб келганини айтди.

... «Баркамол авлод» шаҳарчасида завқу-шавққа, умидларга тўла янги кун бошланаяпти.

Бир саволга икки жавоб...

Сиз «Баркамол авлод» спорт ўйинларининг ёшлар ҳаётидаги ўрни ҳақида нима дея оласиз?

Ильгиз ФАЙЗУЛИН, волейбол мусобақаларини ўтказиш бўйича бош ҳакам:

— Буни сўз билан ифодалаб бериш қийин, назаримда. Бу ерда қатнашаётган ёшларга жиддий разм солсангиз, улар нима ҳақда баҳслашаётганини тингласангиз ушбу тадбирнинг қанчалик аҳамиятга эга эканлиги ҳақида аниқ хулосага келасиз. «Баркамол авлод» спорт ўйинларининг барча вилоятлар ёшларини бирлаштирганининг ўзи ҳам жуда катта ютуқ. Ёшлар қудратли куч деймиз. Ана шу қудратнинг бир мақсад йўлида бирлашиши юртнинг эртанги куни янада фаровон бўлишидан дарак беради.

Усмон ОЧИЛОВ, журналист:

— Баъзан мана шу ёшларга термулиб хаёл суриб қоламан: сал эртароқ дунёга келган эканмиз-да. Қаранг, бугунги авлодга — укаларимизга, сингилларимизга қанчалик эътибор қаратилаяпти. Қаерда бор шундай ғамхўрлик? Лўнда қилиб, дангалига айтай: шу авлод чинданам баркамол бўлади. Жиззахга келиб беллашаётган қай бир талаба билан икки оғиз самимий суҳбатлашсангиз, сиз ҳам шунга амин бўласиз.

Сўнгги кун олдидан

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА

«Баркамол авлод» спорт ўйинларида енгил атлетикачилар биринчилардан мусобақаларни якунлашди. Қизғин беллашувлар якунларига кўра:

I ўринни Тошкент вилояти
II ўринни Наманган вилояти
III ўринни Самарқанд вилояти йигит-қизлари эгаллашди.

СУЗИШ

Жамоа биринчилигида:
I ўрин Тошкент шаҳрига,
II ўрин Навоий вилоятига,
III ўрин Тошкент вилоятига насиб этди.

ТЕННИС

Кеча шахсий биринчилик мусобақаларида сўнгги учрашувлар бўлиб ўтди. Қизлар ўртасида 1-2-ўрин учун А. Сорокўгага (Тош.) — Н. Акрамова (Тош.) 3-4-ўрин учун М. Мустафоева — О. Шаповалиева (Нам.) майдонга тушишди.

Ўсмирлар ўртасида 1-4-ўрин учун Тошкент вилоятидан С. Икромов, қашқадарёлик Идрисов, Тошкент шаҳри вакиллари Галимов ҳамда Страновичлар беллашадиган бўлишди.

ВОЛЕЙБОЛ

Мусобақалар бугун ниҳоясига етади. **Қизлар жамоалари** ўртасидаги беллашувларда Қорақалпоғистон Республикаси — Наманган вилояти, Тошкент шаҳри — Тошкент вилояти, учрашувлари ғолиблари 1-2-ўрин учун, ютқазган жамоалар эса 3-4-ўринлар учун ўйнайдилар. Ўсмирлар жамоалари ўртасидаги ярим финалчилар Навоий вилояти — Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах вилояти — Фарғона вилоятидир.

БАСКЕТБОЛ

Кеча қизлар жамоалари мусобақасининг ярим финалида Тошкент — Жиззах вилояти, Бухоро вилояти — Наманган вилояти вакиллари беллашишди. Бугун ғолиблар I ўрин учун майдонга тушишади.

Ўсмирлар жамоаларида эса бу шарафга Тошкент шаҳри — Тошкент вилояти, Жиззах вилояти — Наманган вилояти учрашувлари ғолиблари мушарраф бўладилар.

ФУТБОЛ

Ярим финал мусобақалари кеча бўлиб ўтди. Унда Самарқанд вилояти — Наманган вилояти, Сурхондарё вилояти — Бухоро вилояти жамоалари куч синашди.

Финал ўйини бугун марказий ўйингоҳда бўлади.

Озод РАЖАБОВ,
Баҳриддин САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбирлари.
Жиззах вилояти.

Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, муассасалари, ташкилотлар ва корхоналар раҳбарлари диққатига !

ТОШКЕНТ КИМЁ-ТЕХНОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ РЕКТОРАТИ

2000-2001 ўқув йилида магистр ва бакалавр битирувчиларни йўлланма асосида иш жойларига тақсим қилишга киришмоқда. Шу муносабат билан битирувчи магистр ва бакалаврларга уч томонлама шартнома асосида уларни хоҳиши бўйича келгусидаги иш жойини танлаш имкониятини яратиш мақсадида сиз раҳбарлик қилаётган муассасангизда ёш мутахассисларга яратиб бериш мумкин бўлган имкониятларингизни жорий йилнинг 15 майига қадар беришингизни сўраймиз. 2000-2001 ўқув йилида қуйидаги жадвалларда кўрсатилган мутахассислик ва йўналишлар бўйича институтни битираётган юқори малакали магистр ва бакалаврлар ҳақидаги маълумотни сизнинг эътиборингизга тақдим қиламиз.

МАГИСТРАТУРА

№	Мутахассислик номи	Жами	шу жумладан вилоятлар бўйича											
			Фарғона	Андижон	Тошкент вил.	Тошкент ш.	Жиззах	Бухоро	Самарқанд	Навоий	Қашқадарё	Сурхондарё	Хоразм	Қорақалпоғистон Респ.
1	Менежмент	8	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Ноорганик моддалар кимёвий технологияси	9	-	-	1	3	-	-	-	1	-	-	-	4
3	Керамика ва оловбардош буюмлар технологияси	5	1	-	1	2	-	-	-	-	-	1	-	-
4	Органик маҳсулотлар технологияси	5	-	-	-	4	-	-	-	-	1	-	-	-
5	Юқори молекулали бирикмалар кимёвий технологияси	3	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
6	Ўсимлик мойлари ишлаб чиқариш технологияси	8	2	1	2	2	-	-	-	-	-	-	1	-
7	Виночилик технологияси	8	-	-	-	6	-	1	-	-	1	-	-	-
8	Спирт технологияси	5	-	-	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-
9	Консервалаш технологияси	7	-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	1	-
10	Атроф-муҳит муҳофазаси	6	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	ЖАМИ	64	3	1	7	37	2	1	3	1	2	1	2	4

БАКАЛАВРИАТУРА

№	Мутахассислик номи	Жами	шу жумладан вилоятлар бўйича												
			Фарғона	Андижон	Тошкент вил.	Тошкент ш.	Жиззах	Бухоро	Самарқанд	Наманган	Қашқадарё	Сурхондарё	Хоразм	Қорақалпоғистон Респ.	Сирдарё
1	Атроф-муҳит муҳофазаси	18	2	-	2	10	-	-	-	-	3	1	-	-	-
2	Кимёвий технология ва биотехнология	24	-	1	-	7	-	-	-	-	-	-	-	16	-
3	Силикат ва зўрға суюлувчан материаллар технологияси	14	-	-	7	4	-	1	-	-	2	-	-	-	-
4	Нефть ва нефтни қайта ишлаш технологияси	20	1	1	1	5	1	-	1	2	7	-	1	-	2
5	Синтетик ва табиий юқори молекуляр бирикмалар кимёвий технологияси	15	-	-	3	5	-	-	-	1	6	-	-	-	-
6	Камёб, нодир ва тарқоқ металлар технологияси	10	-	-	2	5	1	-	-	-	2	-	-	-	-
7	Ёғ ва мойлар технологияси	25	-	2	2	7	-	1	1	-	4	6	2	-	-
8	Қанд ва бижғиш маҳсулотлари технологияси	30	-	-	7	13	2	2	-	-	4	2	-	-	-
9	Гўшт, сут, балиқ ва консерваланган маҳсулотлар технологияси	16	-	-	3	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Дон ва дон маҳсулотларини қайта ишлаш технологияси	33	-	-	2	17	4	-	-	-	6	-	1	-	3
11	Менежмент	30	-	-	2	16	-	-	1	3	5	-	2	1	-
	ЖАМИ	235	3	4	31	102	8	4	3	6	39	9	6	17	3

2001-2002 ўқув йилига юқорида кўрсатилган мутахассислик ва йўналишлар бўйича магистратура ва бакалавиатурага қабул эълон қилинади.

Манзилимиз: 700011, Тошкент ш., Навоий кўчаси, 32.
Тел. 144-79-17 (қабулхона), 144-79-27 (маркетинг хизмати бўлими).

4155

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

(Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг умумий мажбурий тусдаги меъёрий ҳужжатларини давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисида 2001 йил 16 апрелдан 28 апрелгача бўлган маълумот)

I. Давлат рўйхатидан ўтказилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг 2001 йил 10 апрелдаги 01-10-сонли ва Ички ишлар вазирлигининг 2001 йил 13 апрелдаги 1-сонли *«Судьяларнинг ҳамда суд процесслари қатнашчиларининг хавфсизлигини таъминлаш тартибини тасдиқлаш тўғрисида»* қарори.

2001 йил 16 апрелда 1028-сон билан рўйхатидан ўтказилди (2001 йил 26 апрелдан кучга киради).

2 Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи Республика кенгашининг 2000 йил 23 апрелдаги 1-сонли *«Назорат қилувчи органлар томонидан ўтказиладиган хўжалик юритувчи субъектлар фаолияти текширувларини мувофиқлаштириш тартиби тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори[1].

2001 йил 27 апрелда 1029-сон билан рўйхатидан ўтказилди (2001 йил 7 майдан кучга киради).

II. Давлат рўйхатидан чиқарилди:

1. Ўзбекистон Республикаси давлат мулки объектларини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тартиби ва 1,2-сонли ўзгартиришлар. ЎзР Давлат мулки қўмитаси томонидан тасдиқланган (1997 йил 23 майда 345-сон, 1998 йил 12 октябрда 345-1-сон, 2001 йил 23 февралда 345-2-сон билан рўйхатдан ўтказилган).

Адлия вазирининг 2001 йил 19 мартдаги 51-сон буйруғи билан чиқарилди.

Мазкур меъёрий ҳужжат Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 9 мартдаги 119-сон қарори қабул қилиниши муносабати билан ўз кучини йўқотди.

2. Йўлларда ҳаракатланиш қоидалари. ЎзР ИИВ ҳузуридаги ДАН томонидан тасдиқланган (1994 йил 19 январда 16-сон билан рўйхатдан ўтказилган).

Адлия вазирининг 2001 йил 20 мартдаги 52-сон буйруғи билан чиқарилди.

Мазкур меъёрий ҳужжат Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 11 декабрдаги 472-сон қарори қабул қилиниши муносабати билан ўз кучини йўқотди.

III. Давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим эмас:

1. Гилли жинслар конларига заҳиралар таснифлагичини қўллаш бўйича йўриқнома. ЎзР Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси томонидан тақдим этилган.

Адлия вазирлиги билан келишилган ҳолда ушбу ҳужжат техник ҳужжат деб топилди, шунинг учун у ушбу идора томонидан белгиланган тартибда тасдиқланиб, кучга киритилиши мумкин.

2. Иқтисодий ночорлик белгилари бўлган йирик шаҳар, - тузилма ҳосил қилувчи корхоналарнинг молиявий ҳолати таҳлилини ўтказиш тартиби. Корхоналар банкротлиги ва санацияси масалалари бўйича Ҳукумат комиссияси томонидан тасдиқланган.

Ушбу ҳужжат умумий мажбурий кучга эга эмас. Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим бўлмаган меъёрий ҳужжатларда амалдаги қонун ҳужжатларига зид қоидалар бўлмаслиги лозим.

IV. Давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси ҳузуридаги Қимматбаҳо қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш марказининг *«Ўзбекистон Республикасининг қимматли қоғозлар тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жазони қўллаш ва расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»* қарори.

Тақдим этилган ҳужжатда амалдаги қонунчиликка зид қоидалар мавжуд ёки у меъёрий ҳужжатларга қўйилган талабларга жавоб бермайди. Давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилган меъёрий ҳужжатлар Адлия вазирлигининг хулосалари ҳисобга олинган ҳолда қайта ишланган тақдирда давлат рўйхатидан ўтказиш учун такроран тақдим этилиши мумкин.

V. Ҳуқуқий экспертизадан ўтказилмоқда:

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитасининг *«Хорижий инвесторлар томонидан сотиб олинадиган акциялар пакетлари ва объектлар учун ҳақ тўлаш шакллари тўғрисида»*ги қарори.

2 Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлигининг *«Иқтисодиёт тармоғида бир йўла текшириш харажатлари шаклларини тўлдириш бўйича йўриқномани тасдиқлаш тўғрисида»ги қарори.*

3. Қишлоқ хўжалик экинлари уруғларини етиштириш, қайта ишлаш, экишга тайёрлаш, сақлаш, ташиш, сотиш ва уруғликлардан фойдаланиш, навларни жойлаштириш қоидаларини бузилишини назорат этишга оид йўриқнома. ЎзР Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги томонидан тақдим этилган.

[1] Мазкур меъёрий ҳужжат қабул қилиниши муносабати билан Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи Республика кенгашининг 1999 йил 30 апрелдаги 1/2-г-сонли қарори, 1999 йил 9 августдаги 3-сон баённомасининг 4.1, 4.2 ва 4.4 бандлари; 1999 йил 19 ноябрдаги 4-сон баённомасининг 4.1 ва 4.2-бандлари; 2000 йил 11 ноябрдаги 4-сон баённомасининг 4.2, 6 ва 7-бандлари ўз кучини йўқотади.

Маълумотлар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг Идоравий меъёрий ҳужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш бошқармаси томонидан тайёрланди.
Саволлар ва таклифлар учун телефонлар: 133-38-67, 132-00-28

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси «РАСТР» қўшма корхонасининг бош директори Обиджон Соибназаровга онаси
ЗЕБИХОН аяининг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Республика «Маънавият ва маърифат» маркази жамоаси марказ бош мутахассиси Барно Ишпулатовага онаси
Зуҳра АКРОМОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзпаррандасаноат» уюшмаси Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси раиси ўринбосари Қурбон Чориевга ўғли
ҲУСНИДДИНнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Бозор ислоҳотлари илмий тадқиқот институти раҳбарияти институт сектор мудири, иқтисод фанлари номзоди Абдураззоқ Хўжабековга падари бузруквори
Исмат ака ХЎЖАБЕКОВнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Давлат божхона қўмитаси раҳбарияти ва шахсий таркиби қўмита раисининг биринчи ўринбосари Алишер Аманбаевга волидаи муҳтарамаси
Елизавета АМАНБАЕВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Бозор ислоҳотлари илмий тадқиқот институти раҳбарияти институтнинг собиқ сектор мудири, иқтисод фанлари доктори, профессор Қурбон Чориевга ўғли
ҲУСНИДДИНнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, С. Зинин, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И.Худоёров, И. Шоғуломов, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Хатлар бўлими 136-29-89; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 2415. 26127 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва оператор Зокир Болтаев томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — О. Раҳимов.
Навбатчи — Д. Турғунова.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти— *22.50*
1 2 3 4 5 6